

HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

1 ¹Bàaluité Dios imàacacaté yàasunáí wenàiwica profetanáí icàlidaca tàacáisi inùmaliçuíse judfonáí yàawirináimi irí. Profetanáí icàlidacaté Dios itàacái madécaná yàawiría idécanáamité néemiaca itàacái náamacani iriçuísewa, yéenáiwanási nacáiri iriçuíse nacái. Néeseté nacàlidaca Dios itàacái wàawirináimi irí, wía judíoca. Càité Dios itàanícaté wàawirináimi yáapicha icàlidacatená nali máisibáawanáita wawàsi ìwali Dios imàníiripinacaté. ²Quéwa siuca ipíchawáise èeri imáalàacawa, Dios idéca ichùuliaca Iriwa icàlidáanápíná walí tàacáisi Dios inùmaliçuíse, yáasáidacatená walí Dios íiwitáise cainácaalíté Dios íínáidáaná imàníinápíná walí. Bàaluité Dios ichùuliaca Iriwa idàbáanápínaté macái wawàsi. Néese Dios imàacaca Iiri icùanápíná macáita. ³Dios Iiri icànaca Dios icamaláná mèlumèluíri iyú, cachàiníiri íiwitáise nacái càide iyúwa Dios iyáaná. Macáita yái Dios Iiri íiwitáise, yá nacái macáita yái Dios Iiri imàníirica yáasáidaca walí Dios íiwitáise. Iná yéewa wáalíacawa báisíiri iyú, Dioscani, yái Dios lírica, yái icuèrica, ichùulièrica nacái macái wawàsi itàacái máiníiri cachàini iyúwa, macáita yái iyéerica cháí èeri iricu, chènuniré nacái. Dios Iiri yéetácatéwa wáichawalíná masacàacatená imànica wáiwitáise wabáyawaná íichawa, yéewanápíná cayábaca wáapicha Dios nacái. Néeseté imichàacawa chènuniré, yá idéca yáawinacawa Dios yéewápuwáise icùacatená macáita cáimiétacanéeri iyú Dios yáapicha.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴Yái Dios Iiri máiní cachàiníirica íiwitáise náicha macái ángelnáí. Càì wáalíacawa Dioscáiná idéca imàacaca Iiri icùaca macáita, icùaca

nacái ángelnái. Néese càmita Dios imàaca ángelnái icùaca macáita.
 5 Canácáiná Dios icàlidáaná ángel irí “Nuìrica pía”, ibatàa abéeri piná.
 Néese Dios idéca íimaca Jesús irí:

“Nuìrica pía, siuca èeri nudéca numàacaca macáita náalíacawa
 Nuìrica pía”,

íimaca yái Diosca. Càita nacái canáca Dios icàlidáaná ángel ìwali
 “Nuìricani”, ibatàa abéeri piná. Néese Dios idéca íimaca Jesús ìwali
 càiri tàacáisi. Dios íimacaté:

“Núacata Yáaniri, yácata nacái Nuìri”,

íimaca yái Diosca. 6 Quéwa Dios ibànùacaalíté yái idàbánéeri Iiricawa
 aléi èeri iriculé, yaté Dios íimaca yàasu ángelnái iríwa:

“Píacué Nuìri icàaluíniná, macáita píacué nùasu ángelca”,

íimaca yái Diosca. 7 Càì Dios íimaca yàasu ángelnái iináwaná ìwaliwa:

“Nudàbaca nùasu wenàiwicawa ángelnáíwa náibaidacaténá
 nulí, natécáténá tàacáisi caquialénamata càide iyúwa cáuli
 ipianáwa; nùasu ángelnái íibaidéeyéica nulí, càica níade
 iyúwa quichái ipèrù”,

íimaca yái Diosca. 8 Quéwa Dios íimaca Iiri iríwa:

“Pía Dios, picùapíná macáita càiripínáta, picùapíná nía cayába,
 machacàniiri iyú nacái.

9 Casíimáica pimànica abéerita cayábéeri. Báawa nacái piicáca

báawéeri. Iná núa Picuèriná Dios numàacapíná picùaca
 macáita casíimáiri iyú náicha canánama píapichéeyéica”,

íimaca yái Diosca. 10 Dios íimaca nacái Iiri iríwa:

“Pía, Nuíwacali, bàaluité pidàbacaté yái èeriquéi; píacata
 imàníiricaté macáita ìyéerica chènuniré.

11 Yá macáita yái wawàsica namáalàapínácawa macáita, quéwa

pìyapíná càiripínáta. Macáita isíamipínáca nía càide iyúwa bàlesi.

12 Càide iyúwa wenàiwica ituwìacaalí ibàlewa, yá pituwìapíná yái

pidàbacaléca, cháì èeriquéi, chènuníise nacái, pimànínápiná

áiba àniwa wàlisàì iyú! Quéwa pía, canácatáita piwènúadapíná

píiwitáisewa áiba íiwitáisesi ìwali. Néese pìyapíná càiripínátawa,
 càimíiripínáta imáalàawa”,

íimaca yái Diosca. 13 Canácatáita Dios imàacaté ángel icùaca yáapicha
 macáita, ibatàa abéeri piná. Quéwa Dios idéca íimaca Iiri iríwa:

“Píawinawa núapicha nuéwápuwáise picùacaténá núapicha
 macáita idècunitàacá numawèniadaca píicha macái
 pìuwidenái”,

íimaca yái Diosca. ¹⁴Iná cachàinica Dios Iiri íiwitáise náicha ángelnái canánama, níacáiná ángelca, Dios yàasu wenàiwicaca nía meedá, íibaidéeyéica irí. Cáuli nacáiyéica nía macáita, càmfíyéica yéewa waicáca watú íyúwa. Dios ibànùaca nía aléi èeri iriculé nayúudàacaténá wía, wía Jesucristo iwasèeyéipiná Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

No hay que descuidar la salvación

2 ¹Dios idéca itàaníca walí Iiri itàacái iricubàawa, yái cachàiníiri íiwitáiseca náicha ángelnái canánama, íná iwàwacutá weebáidaca cayábani, cáalífacáiri iyú nacái yái tàacáisi Dios Iiri icàlidéerica walí ipíchaná wawènúadaca íicha wáiwitáisewa. ²Bàaluité Dios ibànùaca itàacáywa ángelnái yáapícha, yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí icàlidacaténáté wàawirináimi israelitanái irí càinácaalíté iwàwacutáaná nàyaca machacàníiri iyú càide iyúwaté Dios iwàwáaná. Cawinácaalíté imàníirica íbáyawanáwa, càmfíirica nacái yeebáida yái tàacáisica, yáté nàuwichàidacani ráunamáita càide iyúwaté Dios itàacái íimáaná. ³Càmíicáinaté náalimá namusúacawa yùuwichàacáisi íicha, íná yéewa wáalíacawa càmita wáalimá wachúuliacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha wawènúadacaalí wáiwitáisewa Jesucristo íicha, yái imàníirica walí càiri cayábèeri manuísíwata iwasàanápíná wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Yái Wáiwacali, yácata idàbèericaté icàlidaca yái tàacáisica íiméerica Jesucristo iwàwaca iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Néese níái yéemièyécaté icàlidaca nalíni, nacàlidacaté walíni. ⁴Càita nacái Dios idéca yáasáidaca walí báisíiricani yái tàacáisica imàacacáinaté ichàiniwa yàasu wenàiwicanái iríwa namànicaténá macái íiwitáanáta cachàiníiri wawàsi càmfíirica áibanái idé imànica. Wáalíacawa báisíiricani yái tàacáisica Dioscáiná idéca ibànùaca Espíritu Santo wawàwaliculé, yái imàaquéerica walí chàinisi wáalimáwanama càide iyúwa iwàwáaná, wáibaidacaténá Dios irípiná.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵Dios càmita imàacapíná ángelnái icùaca wàlisài èeri wacàlidéerica iináwaná íwali, yái wàlisài èeri Dios imàníiripínáca wàlisài iyú. Néese imàacapíná wenàiwicanái icùaca yái èerica. ⁶Càita íimaca Dios itàacái profeta itànèericaté:

“Pía Dios, éwita máinícáaníta cachàinica píiwitáise, càicáaníta píidéca picùaca wenàiwicanái, píidéca nacái píicáca wapualé, wía càmfíyéica cachàini.

7 Pidéca pidàbaca wía, yá siùcade machawàacaca wía ángelnái ícha achúma èerínápináta; quéwa áiba èeriwa pimàacapíná máiníyíei cachàinica wía wacamaláná mèlumèluíri irìcuwa, wacùacaténá macáita yái pidàbaca léca;

8 yá pimàacapíná wachùulìaca macáita”,
 fimacaté yái profetaca, nàwali níái yeebáidéeyéica Dios. Càita Dios idéca íináidacawa imàacáanápíná wacùaca macáita. Canácata áiba wawàsi cà míiripíná wacù, wía yeebáidéeyéica itàacái. Quéwa càmitàacáwa wacù macáita siùcade. 9 Néese wadéca wáaliacawa Jesús iináwaná ìwali idéca yàanàaca aléi èeri irìculé, yái Dios imàaquéricaté ìyaca iyúwa machawàaquéri ángelnái ícha achúma èerínaté. Cáinináca Dios iicáca wenàiwica ínáté iwàwaca Jesús yéetácawa macái wenàiwica íchawalíná. Jesús yùuwichàacaté yái yéetácáisica, íná Dios idéca imàacaca máiníiri cachàinica Jesús, mèlumèluíri icamaláná yáapichawa icùacaténá macáita chènuníise.

10 Macáita yái wawàsi ìyéerica ìyaca Dios irípiná, bàaluité nacái Dios idàbacaté macáita. Dios iwàwaca yéenibe macáita nàyaca cáimiétacanéri iyú Dios yáapicha chènuniré, icamaláná mèlumèluíri irìcu. Ináté iwàwacutá Dios imàacaca Jesucristo yùuwichàacawa cruz ìwali, yéewacaténáté Jesucristo imànica macáita machacàníiri iyú càide iyúwaté Dios íináidáanáwa. Iná Jesucristo idéca imànica macáita yéewanápiná Wáiwitápuca yàacawa, iwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, wía Dios yéenibeca. 11 Jesucristoquéi masaquéerica imànica wáiwitáise wabáyawaná íchawa, imàacacaténá Dios yàasu wenàiwicaca wía íibaidéeyéipíná Dios irípiná. Iná yéewa Dios Iiri, wía nacái Dios yéenibeca wadènìaca Wáaniriwa abéerita, yái Diosca. Iná càmita báí Dios Iiri icàlidaca waináwaná ìwali, yéenanáica wía. 12 Càité Dios Iiri íimaca Yáaniri Dios iríwa. Abéeri profeta itànàacaté yái tàacáisica Dios Iiri inùmalicúise. Dios Iiri íimacaté:

“Nucàlidapíná piináwaná ìwali nuénánái iríwa, nucántàapíná nacái himnos nàacuéseemi níái yeebáidéeyéica pitàacái”,
 fimacaté yái Dios Iirica. 13 Iimacaté nacái:

“Nuebáidapíná Dios itàacái”,
 fimacaté yái Dios Iirica. Iimacaté nacái àniwa:

“Cháta nùyaca, náapicha níái nuiquéeyéica càiyéide
 iyúwa nuénibewa, níái wenàiwicaca Dios yèeyéica nulí
 nucuèyéipíná”,
 fimacaté yái Dios Iirica.

¹⁴Wía Dios yéenibeca, èeri mìnanaíca wía, idènièyéica iináwa, íraná nacáíwa. Càita nacáí Jesús yàanàacaalíté aléi èeri irìculé, imusúaca iicá èeri, idèniacaté iináwa, íraná nacáíwa càide iyúwa macáí èeri mìnanaí. Jesús ìyacaté cháí èeri irìcu iyúwa èeri mìnali, néeseté nanúacani. Càité Jesús yéetácawa wáichawalíná imawèniadacatenáté yái icháawàidéerica waináwaná ìwali, yái Satanásca, idènièricaté ichàiniwa inúacatenáté wenàiwica. ¹⁵Jesús yéetácatéwa wáichawalíná, íná idéca iwasàaca wía wacalùni íchawa, wía iyéeyéicaté mamáalàacata iyúwa presoíyèi wacalùni iyúwa idacuèricaté wía, máinicáiná cáalucaté waicáca wéetáanápínátéwa. Siùcáisede càmita iwàwacutá cáaluca waicáca yéetácáisi. ¹⁶Jesús càmitaté yàanàa aléi èeri irìculé iyúudàacatenáté ángelnáita, néese yàanàacaté chènuniise iyúudàacatená wía yeebáidéeyéica Dios itàacái, Dios iiquéeyéica càiyéide iyúwa Abraham itaquénáinámi. ¹⁷Ináté iwàwacutá Jesús ìyaca cháí èeri irìcu càide iyúwa èeri mìnalisíwa, yéewanápiná ibàlùacawa Dios íipunita íibaidacatená Dios irípiná càide iyúwa sacerdote íiwacaliná, itàníirica wawicáu Dios yáapicha, imàníirica macáita machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná, iiquéerica wía nacáí catúulécaneéri iyú, wía yeebáidéeyéica itàacái. Jesús íibaidaca ìyaca Dios irípiná càide iyúwa sacerdote íiwacaliná imànicatená walí yái cayábéerica: Itàníca wawicáu Dios yáapicha isutácatená Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa wabáyawaná íicha. Jesús yáalimá càì isutáca Dios íicha wawàsi Jesús yéetácáináitéwa wáichawalíná iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalíise, yùuwichàacatenátéwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú wáichawalíná. ¹⁸Jesús yùuwichàacatéwa manúsíwata càide iyúwa èeri mìnali, Satanás nacáí yáalimáidacaté Jesús cachàiníiri iyú imàníinápináté ibáyawanáwa càide iyúwa Satanás yáalimáidáaná macáí èeri mìnanaí, íná siùcáisede Jesús yáalimá iyúudàaca wía, macáí imanùbaca Satanás yáalimáidacaalí wía.

Jesús es superior a Moisés

3 ¹Iná píacué nuénánaíca, Dios yàasu wenàiwicanái, Dios idéca imáidacuéca pía yàasunáicaténá pía. Iná iwàwacutácué píináidacawa cáalífacáiri iyú Cristo Jesús ìwali. Yái Cristo Jesús, yácata Dios yàasu apóstol cayábéeri náicha canánama, Dios ibànuèrica chènuniise icàlidacatená walí Dios itàacái. Yácata nacáí Dios yàasu sacerdote íiwacaliná itàníirica wawicáu Dios yáapicha isutácatená Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa wabáyawaná íicha, yái Cristo Jesús

weebáidéerica itàacái. ²Jesús idéca imànica macáita cayábéeri iyú, machacàníri iyú nacái càide iyúwa Dios ichùulianá imànica, càide iyúwaté profeta Moisés íbaidáanáté cayába Dios irí icùacaténáté Dios yàasunái wenàiwica israelitanái, càide iyúwa wenàiwica icùacaalí áiba wenàiwica icapèe. ³Quéwa iwàwacutá waicáca Jesús cáimiétaquéri iyú Moisés ícha, càide iyúwa cawinácaalí imànírira capíi, cáimiétacanéericani capíi ícha. ⁴Macái capíi iyéerica, idéca áiba wenàiwica imànicani, quéwa Dios idàbacaté macái wawàsi iyéerica cháí èeri iricu, chènuniré nacái. ⁵Càité nacái Moisés, yái Dios yàasu wenàiwicaca, íbaidacaté cayába Dios irípiná icùacaténáté Dios yàasunái wenàiwica israelitanái. Iwàwacutácaté Moisés icàlidaca tàacáisi Dios inùmaliçuise israelitanái irí càinácaalíté Dios ímáanápínáté wenàiwicanái irí Moisés idénáami. ⁶Quéwa Cristo, yái Dios íirica, icùaca Dios icapèe cayábéeri iyú, càide iyúwa iwàwacutáaná capíi íiwacali líri icùaca yáaniri icapèewa. Càica wíade iyúwa yái Dios icapèeca, wíacáiná yeebáidéeyéica Dios itàacái, Dios íicáca wía càiride iyúwa icapèewa, weebáidacaalí itàacái mamáalàacata tàì íiméeri iyú, casíimáiri iyú nacái àta wéetacatalétawa, wacùacaténá Dios imànica walí cayábéeri càide iyúwa ímáaná walí.

Reposo del pueblo de Dios

⁷Iná iwàwacutá weebáidaca Cristo itàacái, càide iyúwaté profeta itànàaná Dios itàacái Espíritu Santo inùmaliçuise. Iimacaté:

“Siùcade péemiacaalícué yái tàacáisi Dios íiméerica píri,

⁸ picácué piwènúada píiwitáisewa Dios ícha càide iyúwaté piawirináimi israelitanái imàníná nàuwidecaalíté namànica Dios bàaluité, iyúwa nacái náalimáidáanáté naicáwa Dios nèepunícaalítéwa manacúali yùucubàa càináwàiri.

⁹Piawirináimicué yáalimáidacaté íicáwa núa, éwitaté naicácaáníta madécaná cayábéeri numànírira nalí nuíwítáise cachàiníiri iyúwa cuarenta camuí bàaluité.

¹⁰Ináté máini báawaca nuicácaté náiwitáise níara wenàiwicaca, yáté núumaca nàwali: ‘Máini nawàwa naméeràacawa nuícha càiripináta, càmita nawàwa nucùaca nía, càmita nacái nawàwa náalíacawa nutàacái íwali nàyacaténá machacàníiri iyú càide iyúwa nuchùulianá nía’, càité núumaca.

¹¹Máinicáinaté báawaca nuicáca náiwitáise, ínaté núumaca nàwali cáimiétacanéri iyú, càmfínápínáté nawàlùawa ínatale yái cálica nuchùnièrica nùasunái irípináwa”,

ímacaté yái Espíritu Santoca.

¹²Píacué nuénánaica, piicácué píchawa cayába báawacáichacué piwàwa cáuri Dios ícha, piùwidecáichacué pimànica Dios càmicáinácué peebáida itàacái cayába. ¹³Néese pimichàidacué píiwitáisewáaca èeri imanùbaca, cachàiniciténácué píiwitáise peebáidáanápínácué Jesucristo itàacái idècunitàacá wàyaca cháí èeri irìcu siùcade càide iyúwa tàacáisi ímáaná profeta itànèricaté Dios inùmalicuíse. Pimichàidacué píiwitáisewáaca ipíchanácué pibáyawaná ichìwáidaca pía, ipíchaná nacái piùwide pimànica Dios. ¹⁴Weebáidacaalí Cristo itàacái tàí íméeri iyú mamáalàacata àta wéetácatalétawa càide iyúwa weebáidáanáté quéchatécáwa, yásí wadèniaca nacái cayábéeri Cristo yáapichawa, yái cawènírica Dios imàaquéeripínaca Cristo irí.

¹⁵Iná càí Dios itàacái yàalàaca wía:

“Siùcade, péemiacaalícué yái tàacáisica Dios íméerica pirí,
picácué piwènúada píiwitáisewa Dios ícha càide iyúwaté
piawirináimi israelitanái imàníná nàuwidecaalíté namànica
Dios bàaluité”,

càí ímaca. ¹⁶Píalíacuéwa profeta Moisés itécaté israelitanái yàawirináimi Egipto yàasu cáli ícha. Néeseté macáita néemiaca Dios itàacái icàlidacáináté nalí itàacáiwa càinácaalíté iwàwáaná nàyaca machacàníiri iyú, quéwa nàuwidecaté namànica Dios, níara manùbéeyéica, càmitaté nawàwa namànica càide iyúwa Dios ichùulianá nía. ¹⁷Ináté máini báawaca Dios iicáca náiwitáise cuarenta camuí bàaluité, níai imàníiyéicaté yàacawa ibáyawanáwa. Yáté néetácawa manacúali yùucubàa càináwàiri. ¹⁸Níai càmiíyéicaté imàni càide iyúwaté Dios ichùulianá, Dios icàlidacaté nàwali cáimiétacanéeri iyú càminápináté nawàlùawa ínatalé yái cáli ípidenacataléca Canaán Dios ichùnièricaté yàasunái irípináwa. ¹⁹Iná wáalíacawa naináwaná ìwali càmitaté nawàlùawa càmicáináté neebáida Dios itàacái.

4 ¹Dios idéca icàlidaca walíni wáalíacaténáwa báisiiri iyú imàacáanápíná wawàlùacawa iriculé yái wayamáidacatalécawa wàyacaténá Dios yáapicha chènuniré, quéwa iwàwacutá waicáca wáichawa cayába ipíchanácué abenaméeyéi péená càmita náalimápiná nawàlùacawa néré ìwalíise yái càmináca neebáida. ²Iwàwacutá weebáidaca wéemiácáináté nacái yái tàacáisi cayábéerica íméerica Dios iwasàaca wenàiwica yàasu yùuwichàacáisi íchawa, càide iyúwaté israelitanái yéemianáté, níara wenàiwicaca profeta Moisés yáapichéeyéicaté. Quéwaté yái tàacáisica, càmitaté iyúudàa nía,

càmicáináté neebáida càide iyúwa áibanái yeebáidáanáté. ³Quéwa wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, wawàlùapínácawa irìculé yái wayamáidacatalépinácawa, wàyacaténá Dios yáapicha chènuniré. Càité Dios íimaca ìwali yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa Dios yáapicha. Dios íimacaté:

“Máinicáináté báawaca nuicáca náiwitáise, ínáté núumaca nàwali cáimiétacanéri iyú càmfínápináté nawàlùawa irìculé yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa núapicha chènuniré”,

càité íimaca yái Diosca, éwitaté ichùnìacáaníta yái nayamáidacatalépinácátéwa. Wáalíacawa Dios imáalàidacaté imànica macáita íibaidacaléwa idécanáamité idàbaca yái èriquéi, chènuníise nacái. ⁴Aiba profeta itànàacaté càiri tàacáisi Dios inùmaliçuise sietená èri ìwali. Iimacaté:

“Dios iyamáidacatéwa macái íibaidacalé íichawa sietená èri irìcu”,

íimaca. ⁵Quéwa, càmitaté nawàlùawa, càmicáináté neebáida Dios itàacái, càide iyúwaté áiba profeta itànàaná tàacáisi Dios inùmaliçuise. Dios íimacaté:

“Càmita nawàlùapínáwa irìculé yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa núapicha chènuniré”,

íimacaté yái Diosca. ⁶Néese áibanái iwàlùapínácawa irìculé yái nayamáidacatalécawa Dios yáapicha chènuniré quéwa càmita níái idàbáanéeyéicaté yéemiaca yái tàacáisi icàlidéerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha càmicáináté neebáida Dios itàacái. ⁷Iná Dios idéca imàacaca áiba wéenáiwánápiná, yácata siuca èri yéewacaténá wenàiwicanái iwàlùacawa. Dios imàacacaté rey David icàlidaca tàacáisi inùmaliçuise wáalíacaténáwa wéenáiwáná ìwaliwa. Rey David itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçuise madécaná camuí idécanáamité profeta Moisés yáapichéeyéi yéetácawa. Càité David itànàacaté Dios itàacái càide iyúwa núumáanácué pirí siuca tàacáwa cháí cuyàluta irìcu. David íimacaté:

“Siùcade péemiacaalícué yái tàacáisica Dios íiméerica pirí, picácué piwènúada píiwitáisewa Dios íicha”,

íimacaté. ⁸Idécanáamité profeta Moisés yéetácawa, yáté Josué icùacaté israelitanái Moisés yáamirìcubàami. Yá Josué itécaté israelitanái Canaán yàasu cáli íinatalé. Quéwa madécaná camuí Josué idénáami, yáté Dios yèepùacaté itàaníca áiba néenáiwáná ìwali yàasu

wenàiwicanáí iwàlùacatalépinácátéwa iriculé yáí nayamáidacatalécawa Dios yáapicha. Càita wáalíacawa càmfírta wayamáidacatalépináwa yáí cáli Canaán. ⁹Néese Dios icùaca iyaca mamáalàacatani, yáí wayamáidacatalépinácawa chènuniré wàyacaténá Dios yáapicha, wía yàasu wenàiwicaca. ¹⁰Níacáiná iwàluèyèipinácawa néré nàyacaténá Dios yáapicha, nayamáidapinácawa náibaidacalé íchawa, nàuwichàacáí ícha nacáíwa càide iyúwaté Dios iyamáidáanáwa íbaidacalé íchawa, idécanáamité idàbaca macáita yáí èriquéí, chènuniise nacáí. ¹¹Iná iwàwacutá weebáidaca Dios itàacáí mamáalàacata macáí wachàini iyúwa yéewacaténá wawàlùacawa iriculé yáí wayamáidacatalépinácawa Dios yáapicha chènuniré ipíchaná wamànica càide iyúwaté níái Moisés yáapichéeyémica càmfínáté neebáida Dios.

¹²Dios itàacáí idènìacáiná cáuri Dios ichàini. Máini cachàinírta yáí Dios itàacáica, càide iyúwa espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserúnica. Quéwa espada yáalimácáita íriádaca iinási, yáapi nacáí, néese cachàinírta Dios itàacáí macáí espada ícha yáalimácáiná iwàlùacawa depuíwalé wawàwaliculé, yáalimá nacáí iwàlùacawa iriculé yáí wáiwitáise wabèerica áibanáí ícha, yá Dios itàacáí yáasáidaca asásí cayábacaalí wáiwitáise, càita nacáí báawacaalí wáiwitáise, yáí wáináidáanácawa wawàwalicúisewa càmfírta áibanáí yáalíawa ìwali. ¹³Canácata wéená yáaliméeri ibàacawa Dios ícha, wía Dios idàbèeyéicaté, macáí wawàsi nacáí Dios idàbèericaté. Dios yáalíaca iicáca wáiwitáise macáita amaláwaca. Néese áibaalípiná iwàwacutápiná wabàlùacawa Dios ípunita wacàlidáanápiná irí waináwanáwa.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴Yáí Jesús, yáí Dios lírtica, yácata sacerdote íiwacaliná cachàinírta íiwitáise. Jesús ichàbacatéwa macáí cáli iyéeyéica chènuniré àta iwàlùacatalétawa aléera Dios yàatalé chènuníiséerica. Dios lírtica iwàlùacatéwa néré iyúudàacaténá wía, itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha. Iná weebáidacué Jesús itàacáí tàí íiméeri iyú mamáalàacata. ¹⁵Yáí Jesús, yácata sacerdote íiwacaliná itàanírta wawicáu Dios yáapicha, yáaliméerica iicáca watúulécaná, wía càmfíyéica cachàini, Jesús yùuwichàacáináitéwa càide iyúwa wàuwichàanáwa. Jesús yùuwichàacatéwa Satanás yáalimáidacaalíténi quéwa càmitaté Jesús imàni ibáyawanáwa. ¹⁶Iná wamawiénidacué Dios wáiwitáise iyúwa macàaluínináwaca wasutácaténá Wacuèriná Dios íchawa, yáí cáininéerica iicáca wía. Wasutácué Dios ícha iicáanápiná wapualé,

imàníinápiná nacái walí cayábéeri mawènfiri iyú iyúudàacaténá wía chácaalínácaalí wawàwacutá iyúudàaca wía.

5 ¹Píalíacuéwa judíonái needácaté nèewísewa abéeri néenáwa sacerdote íiwacalínápiná íibaidacaténáté Dios irípiná. Yáté sacerdote íiwacalíná itàanícaté nawicáu Dios yáapicha, imàacacaté nacái ofrenda, inúacaté nacái pírái iyúwa sacrificio judíonái íbáyawaná ìwalíse, isutácaténáté Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná íicha. ²Aibaalíté sacerdote íiwacalíná imànicaté íbáyawanáwa, wenàiwicacáiná meedáni càide iyúwa wía macáita. Ináté yéewa yàalàaca wenàiwicanái éeréeri iyú namànicaalíté nabáyawanáwa níái càmíiyéica yáalíawa. ³Sacerdote íiwacalíná imànicáináaté íbáyawaná nacáiwa, ínáté iwàwacutáca inúaca pírái iyúwa sacrificio íbáyawaná ìwalísewa, càide iyúwaté iwàwacutáaná nacái imànica sacrificio Dios irí macái judíonái íbáyawaná ìwalíse, isutácaténáté Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná íicha macáita. ⁴Canácaté yáaliméeri ibàlùadaca yáawawa iyúwa sacerdote íiwacalíná, wenàiwicanái iicácaténáni cáimiétaquéeri iyú, néeseté iwàwacutá Dios imáidacani íibaidacaténáté Dios irí càide iyúwaté Dios imáidáanáté Aarón, yái idàbáanéerité sacerdote íiwacalínáca. ⁵Càita nacái Cristo. Càmitaté Cristo idé ibàlùadaca yáawawa iyúwa sacerdote íiwacalíná itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha, néese Dioscata yái càì imàaquéericaté Cristo sacerdote íiwacalínásíwapíná, itàaníríca wawicáu Dios yáapicha, yái Cristo waiquéerica cáimiétaquéeri iyú. Wáalíacawa Dios idéca imànica càì, Dios íimacáináaté Cristo ìwali:

“Nuíríca pía, síuca èeri nudéca numàacaca macáita náalíacawa Nuíríca pía”,

íimacaté yái Diosca. ⁶Càité nacái profeta itànàacaté áiba tàacáisi Dios íiméericaté Cristo irí. Dios íimacaté:

“Sacerdoteca pía càiripináta, íibaidéerica nulípiná, itàaníríca núapicha nùasu wenàiwicanái iwicáu càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íibaidáanáté nulípiná”,

íimaca yái Diosca. ⁷Idècunitàacá Cristo ìyacaté cháì èeri irícu, yáté isutáca yáawawa Dios íicha manúsíwata àta ituíyáa imusúacatalétatéwa ituí íicha. Càité Jesús isutáca yáawawa Dios íicha, yái Dios yáaliméericaté iwasàacani yéetácáisi íicha, ipíchanáté Jesús yéetácawa ipíchawáiseté natàtàacani cruz ìwali. Yáté Dios yéemíaca Cristo isutáaná, Cristo yàacáináaté Dios iyéininá, yeebáidaté nacái Dios itàacái. ⁸Càité

Cristo, éwitaté Dios Iiricáanítani, càicáaníta yùuwichàacatéwa yéewáidacaténátéwa yeebáidaca Dios itàacái. ⁹Cristo imànicáináté macáita càide iyúwaté Dios ichùulianáni, íná yéewa Cristo yáalimá iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi fícha càiripináta, macáita yeebáidéeyéica Cristo itàacái. ¹⁰Yaté Dios imàacaca Cristo sacerdote íiwacalinápináca, itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha càide iyúwa sacerdote Melquisedec imànínáté bàaluité.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹Nuwàwaca nucàlidacuéca pirí madécaná tàacáisi Cristo ìwali yái itàanírira wawicáu Dios yáapicha. Quéwa máinicué càulenáca nucàlidaca piríni càmicáinacué piwàwa pialíaca péemiacani, càinácaalí fímáaná. ¹²Pidécuéca peebáidaca Jesucristo itàacái madécaná camuí, íná iwàwacutácué péewáidaca áibanái wenàiwica quéechacáwatá. Quéwa càmitàcá péewáidacué áibanái. Néese iwàwacutá mamáalàacata wéewáidacuéca pía iyú yái wawàsi màulenéerica yáwanáica Dios itàacái yéewáidéerica iyú wía. Pidécuéca pèepùacawa machawàacaca pínáidacawa iyúwa sùmài. Iwàwacutá wéewáidacuéca pía màulenéeri tàacáisi iyú càide iyúwa quírasii ìiracaalí ìinisi càmicáiná idé iyáaca dàaléeri ìinási. Càicuéca píade càmicáiná pialía péemíaca càinácaalí fímáaná yái càulenéeri tàacáisica. ¹³Cawinácaalí càmiíyéica yáalía yéemíaca càinácaalí fímáaná yái càulenéeri tàacáisica, càica níade iyúwa quírasii ìiréeyéi ìinisi. Càmita náalía cayába macái càulenéeri tàacáisi ìwali Dios fíméerica walí, càmita nacái náalía cayábéeri ìwali báawéeri íichaná, càide iyúwa quírasii càmiíná idé iyáaca ìinási. ¹⁴Quéwa cawinácaalí yáaliéerica yéemíaca càinácaalí fímáaná yái càulenéeri tàacáisica Dios fíméerica walí, càica níade iyúwa béeyéi yáaliéyéica iyáaca dàaléeri yàacàsi. Nadéca namànica cayábéeri madécaná yàawiría, íná náináidacawa cayába, náalía nacái cayábéeri ìwali báawéeri íichaná.

6 ¹⁻²Iwàwacutá wéewáidacawa wáináidacaténáwa Dios itàacái ìwali iyúwa béeyéi íiwitáise. Bàaluité wadàbacaté weebáidaca Cristo itàacái, yá wéewáidacatéwa idàbáanéeri tàacáisi ìwali, yái tàacáisi wéemièricaté nacàlidáaná walí. Nacàlidacaté walí iwàwacutáaná wawènúadaca wáiwitáisewa Dios irípiná, iwàwacutá nacái wayamáidaca wamànica wabáyawanáwa, itéericaté yàacawa wía yéetácáisi iriculé, iwàwacutá nacái weebáidaca Dios itàacái. Nacàlidacaté walí nacái cáná yéewaná iwàwacutáca wabautizácawa. Nacàlidacaté walí nacái

ancianonái namàacaca nacáapiwa wáiwita ìwali wadàbacaalíté weebáidaca Jesucristo itàacái nasutácaténá walí Dios áibanái yàacuéssemi. Bàaluité nacái nacàlidacaté walí Dios imichàidáanápíná yéetéeyéimiwa, yùuwichàidapíná nacái macái báawéeyéi wenàiwica càiripínáta. Bàaluité wéemìaca cayába yái idàbáanéeri tàacáisca. Iwàwacutá càmita waimáicha yái tàacáisi màulenéerica wéemièricaté quéechatécáwa, quéwa iwàwacutá wachàbacani siùcade wéewáidacaténáwa quiríta càulenéeri tàacáisi ìwali. ³Siùcade wéewáidacuéwa càulenéeri tàacáisi ìwali wadàwinàidacaténá wáiwitáisewa cáalífacíiri iyú Dios imàacacaalí wamànica càì.

⁴Aibanáicáiná abénaméeyéi wenàiwica nadéca néemìaca báisíiri tàacáisi. Náalíacawa Dios imànica cayábéeri mawèníiri iyú imàacáaná iwàwawa wenàiwicanái ibáyawaná ícha. Nadéca naicáca càinácaalí iyú Espíritu Santo icùaca wenàiwica íiwitáise namànicaténá cayábéeri. ⁵Náalíaca nacáíwa cayábéericani yái Dios itàacáica, náalíaca nacáíwa Dios yáasáidáanápíná ichàiniwa áibaalípiná iwàlìsàidacaalí yái èeriquéi. ⁶Néese nawènúadacaalí náiwitáisewa Jesucristo ícha nèepùacaténá nacaláacawa Dios ícha, yá càmita náalimá nèepùacawa nawènúadaca náiwitáisewa Dios irípiná àniwa, namànicáiná báawéeri Dios Iiri irí àniwa náucacaténá náichawani, càide iyúwa nadéca nacáicaalí natàtàacani cruz ìwali àniwa, namàacacaténá áibanái iicáaníca Dios Iiri iquíníná àniwa. Abédanamata namànica náiwitáisewa báawéeyéi yáapicha inuéyéicaté Dios Iiri. ⁷Càica níade iyúwa waicáaná cáli ìiracaalí unía yúuwàacaalíwa cáli ìwali, Dios imànicáiná cáli irí yái cayábéerica, quéwa cáli idàwinàida báawéeri bànacalé meedá. Péemiacué comparación: Cáli idàwinàidacaalí bànacalé cayába nalí níái ibànéeyéicani, yásí nacùaca cayábani, yái cálica. Càita nacái Dios imànica cayábéeri mawèníiri iyú wenàiwicanái irí. Neebáidacaalí itàacái, namànicaalí cayábéeri càide iyúwa iwàwáaná, yásí Dios imàaca nalí cayábéeri manuísíwata cachàiníwanái mamáalàacata. ⁸Quéwa áiba cáli idàwinàidacaalí báawéeri tuíri canéerica iwèni meedá, áwa yúuba nacái, yásí caná iwèni cáli íiwacali iicáca yái cálica, yá yeemáca meedá yái báawéerimica. Càita nacái wenàiwica càmíiyéica yeebáida Dios itàacái: Dios íináidapínacawa imáalàidáanápíná nía, yásí mesúnamáita neemápinácawa quichái iyú.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹Píacué nuénánái cáininéeyéica nuicáca, éwitacué càì nùalàaca pía, càicáaníta càmítacué càì nuínáidacawa pìwali, néese nùalíacawa

peebáidáanáciuca Jesucristo itàacái iwàsàacaténáciu pía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. ¹⁰Dios icùacáiná wenàiwica machacàníri iyú, ínà càmíta iimáichapíná yái cayábéerica pimàníricuéca. Càmíta iimáicha nacái yái piyúudàanáciuca áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái píasáidacaténá cáinináca piicáca Dios, càide iyúwacué piyúudàaná piacawa nía mamáalàacata nacái. ¹¹Quéwa máini nuwàwaca macáita cáinináciuca piicáca áibanái mamáalàacata àta imáalàacatalétawa yái èeriquéi, yéewacaténáciu peedáca piríwa píasu cawèníriwa macáita, yái cayábéerica Dios imàaquéeripínáciuca piríwa. ¹²Càmítacué nuwàwa pèepùà ínucuéca pía àniwa, néese nuwàwa pìyacuéca càide iyúwa níara iyéeyéica siuca Dios yáapicha chènuniré yeedéeyéica iríwa yái cawènírira Dios icàlidéericaté nalí iwali cáimiétacanéri iyú imàacáanápínaté nalíni neebáidacáinaté itàacái mamáalàacata tàì íiméeri iyú.

¹³Bàaluité Dios icàlidacaté Abraham irí iwali yái imànínápínacaté Abraham irí cayábéeri, yásí Dios icàlidacatèni ípidená yáapichawa, cáimiétacanéri iyú nacái, yéewacaténaté Abraham yáaliacawa Dioscata yái imàníripínacaté irí yái cayábéerica. Càita Dios icàlidacaté Abraham iríni ípidená yáapichawa canácáiná áiba cachàiníri Dios ícha, canáca nacái áiba yáaliméeri imànica càide iyúwa Dios imàníná. ¹⁴Yaté Dios íimaca Abraham irí: “Báisiiricata núuma pirí, numànipíná piríwa cayábéeri manuísíwata. Numàacapíná nacái manùbéeyéipíná níara pitaquénáiná”, íimacaté yái Diosca. ¹⁵Dios icàlidacáinaté càì Abraham iríni, ínà Abraham icùacaté mamáalàacata matuíbanáiri iyú. Néese càité Dios imànica iríni, imàacacaté quéenibeca yái Abrahamca; yá Abraham idèniacaté ìiriwa ípidenéericaté Isaac, càide iyúwaté Dios íimáaná Abraham irí cáimiétacanéri iyú. ¹⁶Péemíacué comparación: Aiba wenàiwica báawéeri íiwitáise iwàwacaalí áibanái yeebáidaca itàacái, yá icàlidaca nalíni Dios ípidená yáapicha, cachàinicáiná wenàiwica íchani, yái Diosca. Néese idécanáami càì icàlidacani, yásí áibanái càmíta nawàwa náimaca càmíinápíná báisi itàacái náimacáiná Dios yùuwichàidapínacasa nía. ¹⁷Quéwa Dios càmíta imàni càide iyúwa wenàiwica imàníná. Néese Dios iwàwacaté yásáidaca amaléeri iyúni yéenibe iríwa báisiiricani yái itàacáica, wía yàasu wenàiwicaca Dios imàaquéeyéipínáca irí yái cawènírira càide iyúwaté icàlidáaná walí cáimiétacanéri iyúni. Dios iwàwacaté yásáidaca amaléeri iyú walíni, imànínápíná walí macáita machacàníri iyú, càide iyúwaté íimáaná wáalíacaténáwa càmíiripíná iwènúada íiwitáisewa ícha yái wawàsi

imàníricaté wáapicha. Ináté Dios icàlidacaténi ípidená yáapichawa Abraham írí cáimiétacanéeri iyú, Abraham yáalíacaténátéwa báisíiri iyúcani Dioscata yái imàníripinacaté írí cayábéeri. ¹⁸Iná Dios idéca yáasáidaca walíni pucháiba wawàsi iyú, níái pucháiba wawàsi càmiyéica idé iwènúacawa, yái Dios itàacáica, yá nacái Dios ípidenáca. Wáalíaca nacái Dios, yái cachàiníríca íwítáise, càmiíri yéewa cachíwa itàacái ìwaliwa, ípidená ìwali nacáiwa. Iná yéewa wáalímá manuíca wáináidaca wawàwawa Dios ìwali tàì ímèeri iyú, yái ichàiniadéerica wawàwa, wía isutéeyéica yáawawa Dios íicha icùanápíná wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa. Yá wadéca weebáidaca itàacái, wáalíaca nacáiwa báisíiri iyú iwasàanápíná wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa. ¹⁹Néese wáalíacáináwa báisíiri iyú Dios iwasàanápíná wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa, íná yéewa cachàiníca wáiwítáise weebáidáanápíná Jesucristo itàacái mamáalàacata. Péemíacué comparación: Càica wíade iyúwa nave lancha nacáiri yèericawa manuíri úni yáacubàa. Yái naveca idèníaca yàasu ancla imiériwa yéénúlusi ìwalíiri úni yáaculé ípíchaná nave iméeràacawa cáuli iyú, màladàca ichàini iyú nacái. Càita wía nacái. Càmita waméeràawa Dios íicha, wàyacáiná abédanamata Jesús yáapicha, yái iwàluèricatéwa Dios yàatalé, aléera yáawàaná ínatawáise ìyéerica templo írìcu chènuníiséerica. ²⁰Jesús iwàlùacatéwa néré yàacùacaténi walí wawàlùanápínáwa néré Dios yàatalé, Dios imàacacáináté Jesús sacerdote íwacalíná càiripínáta itàaníiri wawicáu Dios yáapicha càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íbaidáanáté Dios írí bàaluité.

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

7 ¹Bàaluité Melquisedec, yácata Salem ìyacàlená icuèrináca, sacerdote nacáicani íbaidéericaté Dios írípíná, yái Dios chènuníiséerica, itàanícaténáté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Néenialíté Abraham imànica ùwicái áiba yàcalé icuèrinánái ípunita iwasàacaténi náicha ìirináwa ípidenéericaté Lot. Néeseté idécanáamité Abraham imawèniadaca nacuèrinánái, yásí Abraham yèepùacawa ùwicái íicha. Yáté Melquisedec yàaca ípunitáidaca Abraham, itàidacaténáténi. Melquisedec istutacaté Dios íicha imànínápíná cayábéeri Abraham írí. ²Dios iyúudàacaté Abraham, ínaté Abraham imàacaca cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec írí. Abraham yèepùadacaté madécaná cawèníiri nacuèrinánái íicha, níái nacuèrinánái íbèeyéicaté Abraham ìiriná imanùbacanái yáapicha. Néese macái néená níái diéyéica cawèníiyéi

yàasusica, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí ofrenda iyú, Dios iyúudàacáináté Abraham. Melquisedec ípidená ímáanáca “Yái Wacuèriná mabáyawanéerica, icuèrica wía machacàníiri iyú”, ímáanáca. Salem ìyacàlená ípidená ímáanáquéi “Matuíbanái”; íná Melquisedec icuèricáináté Salem ìyacàlená, íná yéewa ímáanáquéi nacái “Yái Wacuèrináca, wía ìyèeyéica matuíbanáiri iyú, cayábacáiná wáapicha Dios”, ímáanáquéi. ³Profetanái càmítaté nacàlida walí Melquisedec yáanirimi ìwali, yáatúami nacái, yàawirináimi nacái. Càmítaté nacàlida walí càicaalínácaalíté Melquisedec imusúa iicá èeri, càita nacái càicaalínácaalíté yéetáwa. Iná yéewa yái Melquisedec càicanide iyúwa Dios Iiri, abéeri sacerdote ìyéerica càiripináta, itàaníríca Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu.

⁴Iná píináidacuéwa cayába ìwali yái Melquisedec, cachàinírícani macái wenàiwica ícha bàaluité. Cachàinícaté Melquisedec wàawirimi Abraham ícha, ínaté Abraham imàacaca cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí. Macái néená níai diyéyica yàasusica cawèniyéyica, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí, yái cawèníiri yàasusi Abraham yèepùadéericaté náicha níai nacuèrinánáica Abraham imàniyéyícaté ípunita ùwicái. ⁵Píalíacuéwa Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèricaté. Yái tàacáisi icàlidaca Leví itaquénáinámi ìwali níacata iwàwacutéeyéyícaté íbaidaca Dios irí iyúwa sacerdotenái. Dios imàacacaté sacerdotenái yeedáca cawèníiri yàasusi ofrenda piná néenánái íchawa, níai israelitaca. Macái néená níai diyéyica yàasusica israelitanái yeedéeyéyícaté iríwa, sacerdotenái yeedácaté náicha abéerinama néená iyúwa ofrenda Dios irípiná. Càité sacerdotenái icobra nía, éwita néenánáicáaníta nía, nadèniacáanítaté nacái nàawirimiwa abéerita, yái Abrahamca. ⁶Quéwa yái Melquisedec éwítaté càmicáaníta Leví itaquérinámini, càicáanítaté yeedáca ofrenda Abraham ícha; macái néená níai diyéyica yàasusica Abraham idènièricaté, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí ofrenda iyú, cachàinícaínáté Melquisedec Abraham ícha éwítaté Dios icàlidacáanítaté Abraham irí cáimiétacanéeri iyú imàníinápináté Abraham irí cayábéeri. Melquisedec nacái icàlidacaté cayábéeri tàacáisi Abraham ípidená ìwali yéewacáténáté Dios imànica Abraham irí cayábéeri, Melquisedec yáalimácáináté itàaníca Dios inùmalícuíse. ⁷Iná yéewa macáita wáalíacawa cachàinícaté Melquisedec Abraham ícha, yácáináté Melquisedec yáalimácaté icàlidaca cayábéeri tàacáisi Abraham ípidená ìwali yéewacáténáté Dios imànica cayábéeri

cachàiníwanái Abraham irí. ⁸Chái èeri irícu israelitanái yèewi sacerdotenái yeedáca ofrenda néenánái israelita íchawa; macái néená níái diéyéica yàasusica wenàiwica yeedéerica iríwa, sacerdotenái yeedáca abéerinama néená iyúwa ofrenda Dios irípiná. Quéwa idécanáamité béeyéica níái sacerdoteca, yáté néetácawa, quéwa profetanái natànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçuise Melquisedec ìwali càide iyúwa Melquisedec ìyaca nacáicaalí siùcáisede mamáalàacata càiripináta. Iná yéewa wáalíacawa cachàinírica Melquisedec áibanái sacerdote ícha canánama. ⁹⁻¹⁰Bàaluité Abraham imàacacaalíté cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí, néenialíté càmitàcá imusúa iicá èeri yái Abraham itaquérinápinácaté ípidenéericaté Leví, yái macái sacerdotenái yàawirimica. Siùca sacerdotenáica níái Leví itaquénáinámi, yá needáca ofrenda israelitanái ícha; macái néená níái diéyéica yàasusi israelitanái yeedéerica iríwa, Leví itaquénáinámi yeedáca abéerinama néená iyúwa ofrenda. Bàaluité Abraham idènìatàacáwa nía iiná irícuwa, níara Leví itaquénáinámi, Leví nacái, Melquisedec yàacaalíté ípunitáidaca Abraham. Iná yéewa wáalimá wáimaca nàwali níái sacerdoteca, Leví itaquénáinámica, namàacacaté ofrenda Melquisedec irí, yácáináté nàawirimi Abraham imàacacaté cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí madécaná camuí ipíchawáiseté namusúa naicá èeri. Càica wáalíacawa cachàinírica Melquisedec macái sacerdotenái ícha canánama, níái Leví itaquénáinámica.

¹¹Néeseté madécaná camuí Abraham idénáamité, Dios imàacacaté itàacáíwa Israel itaquénáinámi irí. Yáté Dios yeedáca Leví itaquérinámi ípidenéericaté Aarón, yéenibe yáapichawa náibaidacaténáté Dios irí iyúwa sacerdotenái, itàníiyéipinácaté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Quéwa càmítaté yéewa Aarón itaquénáinámi iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yúuwichàacáisi ícha càmícáináté sacerdotenái yáalimá mabáyawanáca imànica wenàiwicanái. Ináté iwàwacutáca Dios ibànùaca Cristo, yái áiba íiwitáaná sacerdote Aarón itaquénáinámi ícha, yái Cristo ìyéerica càide iyúwaté Melquisedec ìyáanáté. ¹²Dios imàacacáiná walí wàlisài íiwitáaná sacerdote, yái Cristoca, íná iwàwacutá ìyaca áiba wàlisài tàacáisi sacerdote ìwali, áiba íiwitáaná tàacáisi profeta Moisés yàasu tàacáisi ícha, yái tàacáisi Moisés itànèericaté Dios inùmaliçuise. ¹³Wáalíacawa iwàwacutáca ìyaca wàlisài tàacáisi càmícáiná Leví itaquérinámi yái Wáiwacalica, yái Dios itàacái icàlidéerica walí ìwali. Wáiwacali idènìaca áibata yàawiríawa náicha níái sacerdote yàawiríaca. Canácatáita Wáiwacali

yàawiría yéená íbaidaté Dios irí iyúwa sacerdote. ¹⁴Wáalíacawa Judá itaquérinámicani yái Wáiwacalica. Bàaluité Dios ímacaté abéeri Judá itaquérinámi icùanápínaté israelitanái. Càmitaté Dios ichùulia profeta Moisés yeedáanápínaté Judá itaquénáinámi náibaidacaténaté Dios irí iyúwa sacerdotenái itàaníyéipínaté Dios yáapicha wenàiwica iwicáu.

¹⁵Iná wáalíacawa amaléeri iyú iyaca áiba wàlisài sacerdote íwítáaná, yácáiná Cristo, yácata wàlisài sacerdoteca íbaidéerica Dios irípiná càide iyúwaté Melquisedec iyáanaté, itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha. ¹⁶Bàaluité Dios yeedáca Leví itaquénáinámi sacerdotenáipínaté nía íbaidéeyéipíná irí. Quéwa càmita Dios imàaca walí Cristo sacerdotepíná yàawiría ìwalísewa, néese Dios imàacaca sacerdotecani yái Cristoca, Cristo idèniacáiná icáuca cachàiníriwa yái càmfíríca imáalàawa, càmfíríca nacái áiba yáaliméeri imáalàidaca. ¹⁷Wáalíacawa báisíiricani Dioscáiná idéca càì ímaca Wáiwacali irí:

“Sacerdoteca pía càiripínáta, íbaidéerica nulípiná, itàaníríca núpícha nùasu wenàiwicanái iwicáu càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íbaidáanaté nulípiná”,

ímaca yái Diosca. ¹⁸Yái quéechéericaté tàacáisica Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí icàlidacaté nalíni càinácaalíté iyú sacerdotenái iwàwacutáaná íbaidaca Dios irí, àta Wáiwacali yàanàacatalétaté. Dios idéca iwènúacawa íícha yái quéechéeri tàacáisimica sacerdotenái ìwalírica, machawàacacáináaté nía, níái sacerdoteca, càmfíyéicaté yáalimá iwàsàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi íícha. ¹⁹Níái sacerdoteca náibaidacaté Dios irí càide iyúwaté Dios ichùulianá profeta Moisés icàlidáanápínaté nalíni. Quéwa càmitaté náalimá mabáyawanáca namànica wenàiwica Dios iicá. Néese siúcade wadèniaca Cristo, yái cayábéeri náicha canánama sacerdoteca, mabáyawanéerica imànica wía Dios iicápiná, imàaquéeri nacái wamawiénidaca Dios wáiwítáise iyúwa.

²⁰Dios icàlidacaté tàacáisi ípídená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyú Dios idéca imàacaca sacerdotecani càiripínáta yái Wáiwacalica, itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha. ²¹Dios càmitaté icàlida càiri tàacáisi áibanái sacerdote ìwali, níái Leví itaquénáinámica. Néese Dios icàlidacaté tàacáisi ípídená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyú idéca imàacaca sacerdotecani càiripínáta yái Wáiwacalica. Iná càì Dios ímaca Cristo irí:

“Núa, Picuèriná Dios, nucàlidacaté tàacáisi nuípídená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú yéewacaténá macáita

náalíacawa báisiiri iyúcani, yá canácatáita nuwènúadapíná núfwitáisewa ícha. Núumacaté pirí: ‘Sacerdoteca pía càiripínáta, íbaidéerica nulípiná, itàaníríca núapícha nùasu wenàiwicanáí iwicáu càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íbaidáanáté nulípiná’, càité núumaca pirí”,

íimacaté yáí Diosca Wáiwacali irí. ²²Jesús ìyacáiná sacerdote càiripínáta itàanícáténá wawicáu Dios yáapícha, íná wáalíacawa Jesús idéca imànica walípiná wàlisàì wawàsi Dios yáapícha cayábéeri ícha yáí bàaluisàimi wawàsica, Dios imànírícaté israelitanáí yáapícha icùanáté nía iyúwa yàasu wenàiwicanáíwa. Yáí wàlisàì wawàsi Jesús imàníríca walípiná Dios yáapícha ímáanáca Dios icùanápíná wía càiripínáta, Jesús ìyacáiná càiripínáta. ²³Manùbacaté níai sacerdoteca bàaluisàna, Leví itaquénáinámica, càmicáináaté nadé náibaidaca Dios irípiná càiripínáta néetácáinátéwa nàacawa, ínaté càmita náalimá natàaníca Dios yáapícha wenàiwicanáí iwicáu càiripínáta. ²⁴Quéwa Jesús càimírípiná yéetáwa, íná yéewa íbaidaca Dios irípiná càiripínáta iyúwa sacerdote itàanícáténá wawicáu Dios yáapícha; càimírípiná Jesús imàaca íchawa íbaidacaléwa áiba sacerdote irí, canásíwata. ²⁵Iná yéewa Jesús yáalimá iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha báisiiri iyú càiripínáta, wía yeebáidéeyéica Jesús itàacái, wamawiénidacáténá Dios wáiwitáise iyúwa Jesús ìyacáiná càiripínáta isutácáténá Dios ícha walípiná, itàanícáténá wawicáu Dios yáapícha nacái.

²⁶Iná Jesús, yácata sacerdote íiwacalíná báisíríca íbaidéerica Dios irípiná, yáí wawàwacutéerica itàanícáténá wawicáu Dios yáapícha. Yá mabáyawanéericani, càimíríca nacái yáalimá imànica íbáyawanáwa. Yáí Jesúsca, yácata áiba íiwitáaná wenàiwica cabáyawanéeyéi wenàiwica ícha, iyéerica siúcáisede déeculé náicha, Dios imichàidéericaté chènuniré náicha canánama níai cáli chènuníséeyéica, icùacáténá macáita Dios yáapícha. ²⁷Càmíta iwàwacutá Jesús íbaidaca càide iyúwa áibanáí sacerdote íiwacanánáí. Iwàwacutácaté nanúaca pìrái namànicaténá sacrificio Dios irí èeri imanùbaca. Quéechacáwa nanúacaté pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná íwalísewa nasutácáténáté Dios ícha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná ícha. Néeseté nanúaca áiba pìrái iyúwa sacrificio àniwa wenàiwicanáí íbáyawaná íwalíse cayábacaténá Dios iicáca náiwitáise. Càmita iwàwacutá Jesús imàni càì, néese Jesús imànicaté abéta sacrificio abé yàawíríata, cawènírica càiripínáta, imàacacaté icáucawa wáichawalíná, nanúacáténáténi cruz

ìwali, yùuwichàacaténátéwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú wabáyawaná ìwalíise. ²⁸Dios ichùuliacaté profeta Moisés yeedáanápínaté Aarón itaquénái náibaidacaténaté Dios irí iyúwa sacerdote íwacanáiná, itàaníyéipínacaté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Quéwa èeri mìnánái meedá nía, cabáyawanéeyéica. Néeseté madécaná camuí Moisés idenáamité, Dios icàlidacaté tàacáisi ípidená yáapichawa cáimiétacanéri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyúcani idéca imàacaca sacerdote íwacalinácani, yái Iirica mabáyawanéerica, imànírica macáita càide iyúwa Dios ichùulianá, yéewacaténá íbaidaca Dios írípíná càiripínata iyúwa sacerdote íwacaliná, itàanírica wawicáu Dios yáapicha.

Jesús, mediator de un nuevo pacto

8 ¹Péemiacué cayába, ìyaquéi walí sacerdote íwacaliná, yái Cristoca, itàanírica wawicáu Dios yáapicha. Cristo idéca yáawinacawa Dios yéewápuwáise chènuniré icùacaténá macáita Dios yáapicha. ²Yá Cristo íbaidaca ìyaca iyúwa sacerdote báisíiri templo iriculé ìyéerica chènuniré, Wacuèriná Dios imàníricaté, cànírica wenàiwica imàni.

³Iwàwacutácaté macái sacerdote íwacaliná imàaca cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Dios irí, iwàwacutácaté nacái inúaca pìrái iyúwa sacrificio Dios irí wenàiwicanái ibáyawaná ìwalíise yéewacaténaté Dios imàacaca iwàwawa wenàiwicanái ibáyawaná íicha bàaluité. Iná iwàwacutácaté Jesucristo imàacaca cayábéeri wawàsi nacái Dios irí ofrenda piná. ⁴Jesucristo ìyacaalícáwa siùca cháí èeri iricutá, càmita judiónái ibatàa íbaidaca Dios irí templo iricu iyúwa sacerdotetá, càmicáiná Leví itaquérínámini, yái Jesucristoca; yá nacái judiónái nadènìaca mamáalàacata néenánáiwa sacerdote íbaidéeyéica templo iricu inuéyéica pìrái iyúwa sacrificio wenàiwicanái ibáyawaná ìwalíise càide iyúwaté profeta Moisés ichùulianaté nàawirináimi, manùbacáiná níái judíoca càmfíyéica yeebáida Jesucristo itàacái. ⁵Quéwa canéerica iwèni meedáni yái náibaidacaléca siùcáisede, níái judiónái yàasu sacerdoteca, náibaidacáiná cháí èeri iricu meedá. Nàasu templo, yácata báisíiri templo yéenáiwana meedáni, yái báisíiri templo ìyéerica chènuniré, Dios ìyacàle báisíirica. Càica wáalíacawa bàaluitécáiná ipíchawáiseté profeta Moisés ichùulìaca israelitanái imànica Dios yàasu capìima mabáyawanéeri, yái capìima ímamisíirica, israelitanái isutácatáipíná Dios íicha, yáté Dios íimaca Moisés irí: “Píibaida cáalíacáiri iyú. Pimàni macáita cayába càide iyúwa yái núasáidéerica pìrí capìima

yéenáiwánápiná manuíri dúli íinatalé ípidenéerica Sinaí”, íimaca yái Diosca. Càité Dios yáasáidaca Moisés írí báisíri templo chènuníseeri yéenáiwánápiná yéewacaténaté Moisés yáalíacawa càinácaalíté iyú iwàwacutáaná namànica Dios yàasu capiima mabáyawanéeri israelitanái isutacátáipináté Dios íicha cháí èeri írìcu. ⁶Quéwa siùcáisede Jesucristoca, yái íibaidéerica Dios írípiná iyúwa sacerdote íiwacalíná itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha, yácata imàníirica iyaca culto máiníri cayába cachàiníwanái íicha yái culto sacerdotenái imàníirica cháí èeri írìcu. Càita Jesucristo idéca imàacaca wàyaca abédanamata Dios yáapicha Jesucristocáiná idéca imànica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha, Dios icùaná wía. Yái wàlisài wawàsi, cayábéericanì bàaluisàimi wawàsi íicha Dios imàníiricaté israelitanái yáapicha, Dioscáiná idéca icàlidaca walíni cáimiétacanéeri iyú imànínápiná walí cayábéeri cachàiníwanái.

⁷Yái quéechéericaté wawàsi càmita iyúudàa wenàiwicanái cayába imàacacáténá mabáyawanáca nía Dios iicápiná, íná iwàwacutátaté Dios imànica wàlisài wawàsi wenàiwicanái yáapicha. ⁸Quéwa cabáyawanácaté Dios iicáca níara israelitaca namànicáinaté nabáyawanáwa. Càì íimaca Dios itàacái profeta itànèericaté Dios inùmalicúise:

“Wacuèriná Dios íimaca: Aibaalípiná numànipiná wàlisài wawàsi náapicha níái Israel itaquénáinámica, Judá itaquénáinámi nacái, nucùanápiná nía cayábéeri iyú.

⁹Yái wàlisài wawàsica càmfiripiná càide iyúwa bàaluisàimi wawàsi numàníiricaté nàawirináimi yáapicha bàaluité numusúadacaalíté nía Egipto yàasu cáli íicha càide iyúwa wenàiwica itécaalí ìiriwa icáapi ìwali. Néese càmicáinaté namàni càide iyúwaté nuchùulianá nía, ínaté núucaca núichawa nía, íimaca yái Diosca.

¹⁰Néese Dios íimaca àniwa: Aibaalípiná ipíchawáise èeri imáalàacawa, yá numànipiná náapicha wawàsi àniwa, nucùanápiná nía, níái Israel itaquénáinámica. Càipiná numànica nalí, núa Nacuèriná Diosca: Numàacapiná núiwitáise náiwitalìcu, náalíacaténáwa nutàacái ìwali nawàwalicúisewa, yéewanápiná neebáidaca machacàníri iyú càide iyúwa nuchùulianá nía. Yá núapinácata Nacuèriná Diosca, níapinácata nacái nùasu wenàiwica cáininéeyéica nuicáca.

¹¹Càmìta iwàwacutápiná néewáidáyacacawa náalíacaténá nùwali, níái náapichéeyéica, nía nacái néenánáica,

macáicáiná náalíapínaca nùwali, macáita púubéeyéi, béeyéi nacái.

12 Yá numàacapínaca nuwàwawa nabáyawaná íicha, càmita quirínama nuèpua nuwàwalica yái báawéerica namàníricaté, íimacaté yái Diosca”,

cài íimaca yái profetaca. 13Dios idéca icàlidaca walí yái tàacáisica wàlisài wawàsi ìwalírica, yái wawàsi Dios imànírica wáapicha Jesucristo ìwalíse, íná yéewa wáalíacawa Dios idéca iicáca quéechéeri wawàsi càiride iyúwa éwisàimi, yái wawàsi Dios imàníricaté abéta israelitanái yáapicha, Leví itaquénáinami íibaidacáténaté Dios írí iyúwa sacerdotenái. Yá idéca imáalàacawa yái éwisàimi wawàsica sacerdotenái ìwalírica, Dioscáiná idéca imàacaca íichawani.

El templo terrenal y el templo celestial

9 1Quéechatécáwa Dios imànicaté wawàsi israelitanái yáapicha, imàacacáténá Leví itaquénáinami íibaidaca írí iyúwa sacerdotenái. Yáté Dios icàlidacaté profeta Moisés írini, càinácaalíté iyú iwàwacutáaná sacerdotenái imànica culto cháí èeri írìcu Dios yàasu capíima mabáyawanéeri írìculé, yái manuíri capíima íimamisírica, israelitanái isutácatáipínaca Dios íicha bàaluité. 2Namànicaté manuíri capíima idènièricaté imàdàanáwa pucháiba. Idèniacaté inùmawa abéeri yáawàaná. Íinatawáise yái capíima inuma wáluméerica ìyacaté idàbáanéeri imàdàanáca íipidenéerité Mabáyawanéeri. Imàdàaná írìcu ìyacaté abéeri lámpara, àicu cáiwínaca nacáiri iicácanáwa, sietéericaté icamalá imanùbaca. Iyacaté néeni abéeri mesa nacái, nalíadéericaté íinata pan namàaquéericaté Dios írí ofrenda iyú sacerdotenái iyáapíná. 3Bamuchúamibàa capíima írìcu ìyacaté áiba yáawàaná, wáluma cáucuíri iyú. Íinatawáise yái pucháibáanáca yáawàaná, ìyacaté áiba imàdàaná capíima imáalàanáwa. Yái imàdàaná, yácata Dios ichàini ìyacataléca, yái Dios mabáyawanéerica náicha canánama, ínaté imàdàaná íipidenacaté Mabáyawanéeri náicha canánama. 4Iyacaté oroíri altar mesa nacáiri ìyéericaté mawiénita pucháibáanáca yáawàaná írí. Neemácaté pumèníri isàni altar íinata nàacáténá Dios icàaluíniná. Iyacaté nacái Dios yàasu yàalusí nacáiri mabáyawanéeri nachanàidéeri macáita íinatabàa oro iyú. Yàalusí nacáiri írìculé náawináidacaté oroíchúa catúa ipuniéchúawa maná iyú, yái pan nacáirica Dios ibànuèricaté nalí chènuniise nayáapíná. Náawináidacaté nacái Aarón yàasu àicu yàalusí nacáiri írìculé, yái Aarón yàasu àicu yèepuèricaté

imusúadaca íiwináwa àniwa. Nàyacaté nacái íba yàalusi nacáiri írìcu, níái pucháiba sàabadéeyéica íba Dios itànèeyéicaté ìwali itàacáíwa diez namanùbaca tàacáisi israelitanái yeebáidacatenáté iyúwa Dios ichùulianá nía. ⁵Pucháiba querubín yéenáiwana ángel càanabáiyéi náipunitawáaca nabàlùacawa nalíwáaca yàalusi nacáiri inùmabàalé fínata, naicáidaca yàalusi inùma írì. Dios ichàini icamaláná icànacaté mèlumèlúiri iyú bamuchúamibàa náicha níái querubín yéenáiwana. Querubín yàanabái ipùata yàanàacaté iwéréwáaca yàalusi nacáiri inùmabàalé iwicáulé. Yái yàalusi nacáiri inùmabàalé ìpidenéericaté “Dios imàacacatái iwàwawa wabáyawaná íicha”. Sacerdote íiwacaliná idàchìadacaté pìrái íiranámi yàalusi inùmabàalé ìwali yéewacatená Dios imàacaca iwàwawa israelitanái ibáyawaná íicha. Quéwa canáca nulí èeri cayába siúcade nucàlidáanápíná macáitani ìwali yái wawàsica.

⁶Càité nachùnìaca capìima bàaluité. Sacerdotenái nawàlùacatéwa èeri imanùbaca írìculé yái capìima imàdàanáca idàbàanéerica namànicaténá culto Dios írì càide iyúwaté Dios ichùulianaté nía nàanápínaté Dios icàaluíná. ⁷Quéwa abéericata sacerdote íiwacaliná iwàlùacatéwa írìculé yái imàdàaná imàalàidàanáca abé yàawíríata camuí imanùbaca, aléera Dios ichàini icamaláná mèlumèlúiri ìyacatáica, yái Dios mabáyawanéerica náicha canánama. Sacerdote íiwacaliná iwàlùacaalítéwa néré, iwàwacutácaté itéca pìrái íiranámi. Itéca pìrái íiranámi yái inuéricaté iyúwa sacrificio ibáyawaná ìwalísewa, yéewacatenáté Dios imàacaca iwàwawa sacerdote íiwacaliná ibáyawaná íicha. Itécaté nacái áiba pìrái íiranámi sacerdote inuéricaté macái israelitanái ibáyawaná ìwalíse, Dios imàacacatenáté iwàwawa nabáyawaná íicha, yái báawéerica càmfíricaté náalíawa namànicaté. ⁸Quéwa sacerdotenái imànicaté culto èeri imanùbaca idàbàanéeri imàdàaná írìcu nàacatená Dios icàaluíná. Càita Espíritu Santo yáasáidaca walí wáalífacatenáwa idècunitàacá namànicaté culto idàbàanéerica capìima imàdàaná írìcu, yáté canáca yéewaná macái wenàiwica yàacawa mawiénita Dios írì, canácáinaté áiba yáaliméeri mabáyawanáca imànica nía Dios iicá. Càide iyúwa canáanaté yéewaná nawàlùacawa áiba imàdàaná írìculé naicácaténaté Dios ichàini icamaláná mèlumèlúiri, càité nacái canácaté yéewaná wenàiwica nàacawa chènuniré nàyacatená Dios yáapicha, càmitaté nacái yéewa nàyaca abédanamata Dios yáapicha. ⁹Iná Espíritu Santo yéewáidaca wía siúca comparación iyú ìwali yái capìimami bàaluisàimica, capìima yàasu wawàsi ìwali nacái. Ewitaté namàcacáaníta ofrenda Dios

irí, nanúacaté nacái pìrái iyúwa sacrificio Dios irí imàacacaténáté iwàwawa nabáyawaná ícha càide iyúwaté ichùulianá nía, càicáaníta càmítatè yáalimá pìrái íiranámi mabáyawanáca imànica nía Dios iicá, níái yèeyéicaté Dios icàaluíniná pìrái íiranámi iyú. ¹⁰Yái bàaluisàimi tàacáisica càmítatè idé iwàlisàidaca wenàiwica íiwitáise nàyacaténáté machacàníiri iyú, néese yéewáidacáita nía meedá càirínácaalíté yàacàsi Dios imàaquéri nayáaca, càirínácaalí wawàsi nacái Dios imàaquéri nàiraca, càinácaalíté iyú nacái iwàwacutáaná nàapìdaca náichawa masacàacaténá Dios iicáca nía. Yái bàaluisàimi tàacáisica ichùuliacaté wenàiwica nachùnìanápínáté nàinatabàawa; yéewáidacaté nía Dios ìwali nacái, àta yéenáiwana yàanàacatalétaté Dios ichùnìanápínáté cayába wàlisài wawàsi yàasu wenàiwicanái yáapichawa Cristo ìwalíise.

¹¹Quéwa Cristo yàanàacaté. Siúcáisede Cristoca yái sacerdote íiwacaliná íibaidéerica Dios irípiná, itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha. Yá Cristo imànica iyaca walí cayábéeri càmíiricaté wenàiwica yáalíawa ìwali bàaluité. Imichàacatéwa chènuniré, déeculé capiraléeri cáli ícha, càide iyúwaté sacerdote íiwacaliná ichàbáanátéwa iricubàa yái capìima imàdàanáca idàbáanéerica. Yá Cristo iwàlùacatéwa templo chènuníseeri iriculé, yái báisíiri templocá, cayábéeri ícha, mabáyawanéeri ícha nacái yáara capìimami bàaluisàimica. Yái templo chènuníseerica, càmíirita wenàiwica imànicaléta, càmíirita nacái ìya cháí èeri irìcu. ¹²Cristo iwàlùacatéwa iriculé yái mabáyawanácataléca náicha canánama, Dios ìyacatái chènuníseerica, quéwa càmítatè Cristo ité chivo íiranámi, pacá yéenibe íiranámi nacái; néese Cristo itécaté íiranátawa iyúwa sacrificio yéetácáinátéwa macái wenàiwica íichawalíná. Càité iwàlùacawa abé yàawiríata imànícacaténáté sacrificio; càmita quirínama iwàwacutá yèepùà imànica sacrificio àniwa. Cristo idéca iwàsàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha càiripínáta. ¹³Bàaluité Dios ichùulíaca sacerdotenái nadàchìadaca toro íiranámi, chivo íiranámi nacái wenàiwica ìwali níái wenàiwicaca Dios iiquéeyéicaté iiná casaquèeri iyú. Nachùchùaca becerra imenínáami wenàiwica ìwali nacái Dios iicácaténá nainá masaquèeri iyú yéewacacaténáté nasutáca níawawa Dios ícha àniwa. Macáita yái wawàsica namànicáitaté wenàiwica íinatabàa meedá. ¹⁴Quéwa cawènicáinaté níara wawàsi bàaluisàimica masacàacaténáté Dios iicáca wenàiwica iiná, íiná yéewa wáalíacawa cawènica Cristo íiraná cachàiníwanái náicha, masacàanápíná imànica wáiwitáise Dios iicápiná! Yácáiná Cristo imàacacaté icáucawa Espíritu Santo ichàini iyú, yái càmíirica imáalàawa. Càité Cristo yéetácawa imànícacaténáté

càide iyúwa Dios iwàwáaná. Yéetácatéwa iyúwa mabáyawanéeri sacrificio wabáyawaná ìwalíise. Cristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná yéewa íraná masacàaca imànica wáiwitáise canánama ícha yái báawéerica wamàníirica itéericaté yàacawa wía yéetácáisi irìculé. Iná siucáisede wáalimá wáibaidaca cáuri Dios irípiná.

¹⁵Ináté càì Jesucristo iyúudàaca wía: Yéetácatéwa wáichawalíná yéewacaténá itàanica wawicáu Dios yáapicha. Càita Jesucristo imànica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha cayábacaténá Dios iicáca wía. Cristo yéetácáinatéwa wáichawalíná, íná Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawaná ícha, yái báawéerica wamàníiricaté idècunitàacá wàyacaté càide iyúwa bàaluisàimi tàacáisi ímáaná. Càité Jesucristo imànica walí yéewanápiná wía Dios imáidéeyéica weedáca walíwa yái cawèníirica càmfírira imáalàawa Dios icàlidéerica walí iwali cáimiétacanéeri iyú yàanápiná walíni. ¹⁶Péemiacué comparación romanonái íiwitáise ìwali: Ipíchawáise romanosàiri yéetácawa, yásí itànàaca cuyàluta icàlidacaténáni càide iyúwa iwàwáaná naseriaca yàasumi idécanáami yéetácawa. Quéwa canéeritàacá iwèni yái cuyàlutaca àta náalfacatalétawa báisíiri iyúcani yéetácatéwa, yái itànèericaté cuyàluta. ¹⁷Iná càmfíritàacá cawèni yái cuyàlutaca idècunitàacá cáucani yái itànèericani, íná canáca yéewaná áiba wenàiwica yeedáca nalíwa yàasu cawèníiri càide iyúwaté icàlidáaná nalíni. Quéwa yéetacánáamiwa yái itànèericaté cuyàluta, yásí cawèníirica nalí cuyàluta, níái yeedéeyéipináca iríwa yàasumi. ¹⁸Càité nacái Dios imànicaté quéechéeri wawàsi israelitanái yáapicha, yáté càmfíritàacá cawèni yái bàaluisàimi tàacáisica àta nanúacatalétaté pìrái iyúwa sacrificio. Ináté israelitanái inúaca pìrái iyúwa sacrificio cawènicaténáté namànica nalíwa yái wawàsi Dios imàníiricaté náapicha. ¹⁹Bàaluité profeta Moisés iléecaté Dios itàacái macái israelitanái irí, yái tàacáisi Dios ichùulièrica neebáidaca nàyacaténáté machacàníiri iyú Dios iicá. Néese Moisés yeedáca púbanaméeri hisopo yéetaná yàana idènièrica pumèníiri ibáináwa. Yá yéepùaca hisopo yéetaná yàana quíiréeri lana iyú. Néese íisapiadacatèni pacá yéenibe íiranámi iyú, chivo íiranámi iyú nacái, yèewlàdéerica úni yèewi. Yá idàchìadacaté íiranámi cuyàluta ìwali, yái cuyàluta idènièricaté Dios itàacái Dios ichùulièricaté israelitanái yeebáidaca. Néese Moisés idàchìadacaté nacái pìrái íiranámi macái wenàiwica ìwali, yái pìrái íiranámi yèewlàdéerimica úni yèewi, masacàacaténáté Dios iicáca nía. ²⁰Néese Moisés íimacaté nalí: “Yácata íiranámi, yái pìráimica yéetéerimicawa

pibáyawaná ìwalíisecué masacàacaténácué Dios iicáca pía, yéewanápiná cawènica yái wawàsica Dios imàníricuécá píapicha, peebáidáanápiná iyúwa ichùulianácué pía”, ìmacaté nalí yái Moisésca. ²¹Moisés idàchiadacaté nacái pìrái ìiranámi Dios yàasu manuíri capíima ìwali, yái nasutácatáipináca Dios ícha. Idàchiadaca pìrái ìiranámi macái yàalubáisi imanùbaca ìwali nacái iyéerica capíima irìcu, nía nacái quírápieli nacáiyéica iwàwacutéeyéicawa nalí culto irípiná nàacaténáté Dios icàaluíniná. ²²Càide iyúwa ìmáaná yái bàaluisàimi tàacáisi Dios imàaquéericaté nalí, iwàwacutácaté namànica càiri culto pìrái ìiranámi iyú batéwa macái wawàsi ìwalíná masacàacaténáté namànicani Dios iicá. Canácaté Dios imàacáaná iwàwawa nabáyawaná ícha càmicaalíté nanúa napìrawa yéewanápináté pìrái ìiraná imusúacawa náicha wenàiwica ibáyawaná ìwalíise. Iwàwacutácaté pìrái yéetácawa wenàiwica íchawalíná. Càita nacái càmicaalíté Jesucristo yéetáwa wáichawalínátá ìiranácaténá yàapìdàidaca wáiwitáisetá, yá canáca yéewaná Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná íchatá.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

²³Càité iwàwacutáca nanúaca pìrái iyúwa sacrificio masacàacaténá namànica manuíri capíima pìrái ìiranámi iyú, capíima yàasu wawàsi nacái, yái capíima ìmamisíirica, nasutácatáipináca Dios ícha bàaluité. Yái capíimaca, yácata chènuníiséeri templo yéenáiwána. Quéwa yái wawàsi chènuníiséericáwaca iwàwacutácaté cayábéeri ìiranámi pìrái ìiranámi ícha, yái pìrái ìiranámi masaquèericaté imànica bàaluisàimi capíima cháí èeri irìcu. ²⁴Càmíicáinaté Cristo iwàlùacawa irìculé yái capíima wenàiwica imàníricaté. Yái bàaluisàimi capíimaca yáasáidacáicata walí meedá càiride iyúwa báisíiri temploca chènuníiséeri iicácanáwa. Cristo quéwa iwàlùacatéwa Dios yàatalé chènuniré náicha macái capìraléeri cáli chènuníiséeyéica. Siuca Cristo ibàlùacawa Dios ípunita itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha. ²⁵Camuí imanùbaca bàaluité israelitanái yàasu sacerdote íiwacalíná iwàlùacatéwa irìculé yái mabáyawanácataléca náicha canánama Dios ichàini icamaláná icànacataléca capíima imàdáaná irìcu. Ináté sacerdote íiwacalíná iwàlùacawa néré madécaná yàawiriaté itécaténá pìrái ìiranámi. Càmitaté sacerdote íiwacalíná ité ìiranáwa. Quéwa Cristo iwàlùacatéwa chènuniré itécaténá néré ìiranáwa, yá càmitaté Cristo imàni càide iyúwa judíonái yàasu sacerdote íiwacalíná imàníiná. ²⁶Iwàwacutácaalíté Cristo iwàlùacawa néré camuí imanùbacatá,

yásí iwàwacutá yéetácawa madécaná yàawiriatá èeri idàbacatáise bàaluité àta siuca nacáide. Quéwa siuca ipíchawáise èeri imáalàcawa Cristo idéca iwàlùacawa aléi èeri iriculé imàacacatenáté yáawawa yéetacatenátéwa iyúwa sacrificio abé yàawiríata càiripináta. Càité ichuìdaca wáicha wabáyawaná. ²⁷Dios icàlidacaté iwàwacutáanápíná macái wenàiwica yéetácawa abé yàawiríata, néese idécanáami néetácawa, yá Dios yùuwichàidapíná báawéeyéi wenàiwica. ²⁸Càita nacái Cristo imàacacaté yáawawa yéetacatenáwa iyúwa sacrificio abé yàawiríata yéewanápináté madécaná wenàiwica ibáyawaná iyaca ìwali. Néese yàanàapíná àniwa quéwa càmita quirínama yéetácawa wenàiwicanái ibáyawaná ìwalíise, néese yàanàapíná iwasàacatená yàasu wenàiwicawa, wía icuèyéica yàanàaca.

10 ¹Bàaluité Dios imàacacaté itàacáíwa profeta Moisés irí icàlidacatenáté israelitanái iríni yéewanápináté náalíacawa Dios iwàwaca nàyaca machacàníiri iyú. Quéwa yái bàaluisàimi tàacáisi càmitaté yásáida nalí amaléeri iyú macáita yái cayábéerica Cristo imàníiripinacaté walí. Iná yái bàaluisàimi tàacáisica càmitaté idé mabáyawanáca imànica wenàiwica Dios iicá, níai inuèyéica pìrái iyúwa sacrificio Dios irí camuí imanùbaca nabáyawaná ìwalíisewa nàacatená Dios icàaluíná. ²Yái bàaluisàimi tàacáisi yáalimácaalíté mabáyawanáca imànica wenàiwicatá, yá nayamáidacaté nanúaca pìrái iyúwa sacrificiotá bàaluitécáiná mabáyawanácaalíté níatá, yá càmitaté nèepùa achúmaca náináidacawa nawàwawa nabáyawaná ìwaliwatá. ³Quéwa nanúacáinaté pìrái iyúwa sacrificio, yáté nawàwalica nabáyawanáwa camuí imanùbaca. ⁴Càmíicáinaté yéewa toro íranámi, chivo íranámi nacái imáalàida wenàiwica ibáyawaná.

⁵Iná Cristo iwàlùacatéwa aléi èeri iriculé, yáté ímaca Dios irí:

“Pía, Dios, càmita quirínama piwàwa wenàiwicanái inúaca pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalíisewa, càmicáiná yéewa pìrái íranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná, néese pidéca pibànùaca núa iyúwa wenàiwica nuétacatenáwa wenàiwicanái ibáyawaná ìwalíise.

⁶Càmíta quirínama casímái piicáca wenàiwicanái inúaca ipìrawa iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalíisewa, càmicáiná yéewa pìrái íranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná.

⁷Iná núumacaté pìrí: ‘Nudéca nùanàaca aléi èeri iriculé càide iyúwaté profetanái itànàanáté tàacáisi pinùmalícuíse numànicaténá càide iyúwa piwàwáaná, pía Dios’ ”,

ímacaté yái Cristoca. ⁸Quéchatécáwa Cristo ímaca càmita quirínama Dios iwàwa sacrificio, càmita quirínama nacái casímáica iicáca wenàiwica inúaca pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalfisewa, éwita Dios itàacái bàaluisàimi ichùullacáanítaté namànica càì. Càmita quirínama cayába Dios iicáca nàasu sacrificio, càmicáiná yéewa pìrái fíranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná. ⁹Néese Cristo ímaca Dios irí àniwa: “Nudéca nùanàaca aléi èeri iriculé numànicaténá càide iyúwa piwàwáaná, pía Dios”, ímacaté yái Cristoca. Yái tàacáisica ímáanáca Cristo imáalàidáanápínaté macáita sacrificio bàaluisàna imàacacaténaté yáawawa iyúwa sacrificio náamiricubàa, yéetáanápínatéwa wenàiwicanái ibáyawaná ìwalfise. ¹⁰Idéca mabáyawanáca Dios iicáca wía wáibaidacaténá abéerita Dios irípiná, Jesucristo imànicáinaté càide iyúwaté Dios iwàwáaná imàacacáinaté yáawawa iyúwa sacrificio yéetáanápínáwa abé yàawiríata càiripináta wenàiwicanái ibáyawaná ìwalfise.

¹¹Iyaca sacerdote judíosàiri inuérica pìrái iyúwa sacrificio Dios irí israelitanái ibáyawaná ìwalfise èeri imanùbaca. Namànica yái sacrificio bàaluisànamica madécaná yàawiría éwita càmicáaníta yéewa pìrái fíranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná. ¹²Quéwa Jesucristo imàacacaté yáawawa yéetáanápínáwa iyúwa sacrificio wenàiwica ibáyawaná ìwaliise càiripináta. Néeseté imichàacawa chènuniré, yá yáawinacatéwa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita Dios yáapicha. ¹³Siùca Jesucristo iyamáacawa chènuniré idècunitàacá Dios imawèniadaca fícha yùuwidenái. Yásí áibaalípiná Dios imáalàidapíná imawèniadaca Jesucristo yùuwidenái. ¹⁴Yácáiná Jesucristo imàacacaté yáawawa yéetáanápínáwa wáichawalíná abé yàawiríatá, yáté mabáyawanáca imànica wía Dios iicápiná càiripináta, wía Dios yeedéeyéica yàasunáipínáwa wáibaidacaténá abéerita Dios irípiná. ¹⁵Espíritu Santo nacái icàlidaca walí tàacáisi wáalíacaténáwa báisíiri iyúcani càmita iwàwacutá Jesucristo yèepùu yéetácawa wáichawalíná àniwa. Càité Espíritu Santo ímaca:

¹⁶“Aibaalípiná ipíchawáise èeri imáalàacawa, yá numànipíná náapicha wàlisài wawàsi àniwa nucùanápíná nía, núa Nacuèriná Diosca. Càipíná numànica nalí, núa, Nacuèriná Diosca. Numàacapíná nuíwítáisewa nawàwaliculé, náalíacaténáwa nutàacái ìwali náiwitalicuwa, yéewanápíná neebáidaca machacàníiri iyú càide iyúwa nuchùullianá nía, ¹⁷càmita quirínama nuèpùu nuwàwalica nabáyawaná, yái báawéerica namàníricaté”,

ímacaté yáí Espíritu Santoca. ¹⁸Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawaná ícha, íná càmita quirínama iwàwacutá wanúaca pìrái iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalísewa.

Debemos acercarnos a Dios

¹⁹Iná píacué nuénánáica, siúcáise de manuíca wáináidaca wawàwawa wáalimáanápíná wawàlùacawa macàaluínináta irìculé yáí mabáyawanácateléca náicha canánama, Dios ìyacàle chènuníisérica, Jesucristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, itéénápínaté néré íranáwa, Dios imàacacaténá iwàwawa wabáyawaná ícha. Càité Jesucristo yàacùaca wáapunápiná yéewanápiná wamawiénidaca Dios wáiwitáise iyúwa. ²⁰Jesucristo idéca yàacùaca walí wàlisàì àyapu cáuri wawàlùacaténáwa irìculé yáí Dios ìyacàleca chènuníisérica. Yáí Jesucristo yácata wáapuná cáurica imàaquéerica wamawiénidaca Dios, Jesucristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, néese imichàacatéwa chènuniré déeculé macáí chènuníiséeri cáli ícha. Péemíacué comparación: Bamuchúamibàa judiónáí yàasu templo irìcu ìyacaté manuírí yáawàaná wáluma cáucuírí iyú ibàlìèricaté Dios ichàini wenàiwicanáí ituí ícha. Ináté canáca yéewaná wenàiwica nàacawa Dios yàatalé. Quéwaté, Jesucristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, yáté yáí manuírí yáawàanáca icacanácátéwa bamuchúamibàa cáli iwérénama, pucháibawaca yèewi, wáalíacaténáwa wáalimá wàacawa Dios yàatalé siúcáise de Jesucristo yéetácáí ìwalíse. Yá nacáí Jesucristo iináca, càicanide iyúwa yáí yáawàanámica, iwàwacutácáinaté Jesucristo iiná icacanácawa cruz ìwali yéetácáténáwa wáichawalíná yéewanápinaté yàacùaca walí wáapunápiná wàacaténáwa Dios yàatalé. ²¹Iyaca walí Jesús yáí sacerdote íiwacalíná cachàiniíríca, íibaidaca Dios irípiná, itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha. Jesúscata yáí icuèrica Dios yàasu templo chènuníisérica, icuèrica nacáí wía, wía Dios yéenibeca. ²²Iná wamawiénidacué Dios wáiwitáise iyúwa, wàacaténá icàaluíniná báisiiri iyú. Wáibàacué wawàwa nacáíwa Dios iwéré cachàiniírí iyú yeedáanápíná wía yàataléwa, yácáiná Jesús íiraná idéca yàapídáidaca wáiwitáise wabáyawaná íchawa, Jesús yéetácáinátéwa wáichawalíná. Iná càmita iwàwacutá achúmaca wáináidacawa wawàwawa wabáyawanámi ìwaliwa, yácáiná Espíritu Santo masacàacaté imànica wáiwitáise wabautizácaalítéwa úni yáaculé. ²³Cachàinicué wáiwitáise mamáalàacata Dios ìwali, picácué nacáí wawènúada wáiwitáisewa Dios ícha, néese weebáidacué Jesucristo itàacáí tàì íméri iyú càide iyúwa wacàlidáaná waináwanáwa weebáidáaná, yácáiná Dios imànipíná walíwa macáita

yái cayábéerica càide iyúwaté icàlidáaná walíni cáimiétacanéeri iyú. ²⁴Wamichàidacué wáiwitáisewáaca cáininácaténá waicáyacacawa cachàiníwanái mamáalàacata, wamànicaténá nacái cayábéeri. ²⁵Picácué wayamáida wàwacáidáyacacawa wamànicaténá culto, wàaca nacái Dios icàaluíniná. Picácué wamàni càide iyúwa náiwitáise iyáaná níara abénaméeyéi càmiíyéica ìwacáidáyacawa wáapicha, néese wachàiniadacué wawàwawáaca siùcade. Iwàwacutá càì wamànica cachàiníwanái mamáalàacata wáalfacáináwa mawiénica Wáiwacali yéenáiwaná yàanàacatáipiná, èeri imáalàanápíná nacáíwa.

²⁶Wamànicaalí wàacawa wabáyawanáwa mamáalàacata wéemìacadénáami yái báisíiri tàacáisica Jesucristo ìwali, yá canáca walí quirínama áiba yéetéeripináwa iyúwa sacrificio wáichawalíná wabáyawaná ìwalíse, canácáiná áiba Jesucristo ícha Dios iiquéeri càiride iyúwa cawèníiri yéetáanápínáwa wáichawalíná. ²⁷Iná wáucacaalí wáichawa Jesucristo, yá ìyaca walí wapíchalépiná abéta Dios yàasu yùuwichàacáisi máiníiri caiyéinináca, cáaluíri waicáca, yá nacái manuúri quichái caluérica, ipucuéricawa ìyaca cachàiníiri iyú, yeeméeripináca Dios yùuwidenái. ²⁸Bàaluité áibacaalí wenàiwica càmita imàni càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, yái bàaluisàimi tàacáisica profeta Moisés icàlidéericaté nalí Dios inùmalicuise, néese ìyacaalíté nacái pucháiba wenàiwica, càmicaalí máisiba nacái icháawèeyéicani, nàalfacáinaté imànica ibáyawanáwa, yáté càmita nacuèrinánái iicá ipualé, néese nanúacani ráunamáita. ²⁹Iná píalfacuéwa nàuwichàanápínacawa manuúfwata cachàiníwanái nayamáidacaalí neebáidaca Dios Iiri namànicaténá írì báawéeri, càide iyúwa nabawàidaca nacáicaalíni nàabàli iyúwa; càide iyúwa nacái casacàaca nacáicaalí naicáca Dios Iiri íiraná, caná iwèni naicácáiná Dios Iiri yéetáanáwa wáichawalíná; càide iyúwa nadéca nacáicaalí natàanica nacái báawéeri iyú naquíniwa Espíritu Santo ìwali, yái cáininéerica iicáca wía. Yái Dios Iiri íiranáca, yácata cawèníirica imànica wàlisài wawàsi Dios imàníirica wáapicha iwasàacaténá wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa. Yái Jesucristo íiranáca masacàaca imànica wáiwitáise wabáyawaná íichawa Dios iicápiná. ³⁰Wáalfacawa Wacuèriná Dios idéca íimaca: “Núacata yái yùuwichàidéeripináca wenàiwica imàníyéica ibáyawanáwa. Núacata yái yèeripináca nawèni”, íimaca yái Diosca. Idéca íimaca nacái: “Núa Dios, nùuwichàidapíná nùasu wenàiwicawa namànicaalí nabáyawanáwa”, íimaca yái Diosca. ³¹!Máiníiri caiyéinináca yùuwichàacáisiquéi cáuri Dios yùuwichàidacaalí wíawa!

³²Quéwa piwàwalicué càinácaalíté iyú pidàbaca péemiaca yái cayábéeri tàacáisca Jesucristo ìwali, pìdenìacatécué nacái piùwichàanáwa mamáalàacata matuíbanáiri iyú áibanái imànicaalíté píipunita manuírí ùwicái peebáidacáiná Jesucristo itàacái. ³³Abénaméeyéicué píapichéeyéi nàuwichàacatéwa manuísíwata Wáiwacali irípiná macái wenàiwica yàacuésemi. Aibanái cà míyeyí yeebáida Wáiwacali natàanícate máini báawéeri iyú nàwali, naicáani nacái naquíiná, nàuwichàidacaté nacái abénaméeyéi. Achúmacatécué piwàwa nàwali nàuwichàacáinatéwa. ³⁴Pidécuéca piicaca napualé cáininéeri iyú pitécateénacué nayáapiná, níai píapichéeyéica yùuwichèeyéicatéwa presoíyeyí ibànalicu, neebáidacáinaté Jesucristo itàacái. Pìdenìacatécué nacái piùwichàanáwa casíimáiri iyú piùwidenái imelùdacaalítécué piasuwa píalíacáinácuéwa pidèniaca áiba piasuwa càmfíri imáalàawa chènuniré cayábéeri íicha yái piasumica cháí èeri iricuírica. ³⁵Picácué piméyáawa, néese manuícué píináidaca piwàwawa Dios ìwali; peebáidacaalícué Dios itàacái tàì íiméeri iyú mamáalàacata, yásí yàacué píriwa cawèníiri manuísíwéeri chènuniré. ³⁶Iwàwacutácué cachàinica píiwitáise mamáalàacata pìdenìacaténacué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, pímanícaténacué càide iyúwa Dios iwàwáaná yéewanápinacué peedáca píriwa nacái yái cawènírica Dios icàlidéericatécué píri ìwali cáimiétacanéeri iyú. ³⁷Iwàwacutá wàideniaca wàuwichàanáwa quiríta wacùanápiná Cristo yàacawa néese, càide iyúwa Dios itàacái íimáaná profeta itànèericaté. Càì íimacaté:

“Caquialésíwata yàanàapínaca yái yèeripínacawa néese, càmfíríta nacái idècuniawa càiripínáta.

³⁸Nùasu wenàiwica nuiquéerica mabáyawanéeri iyú yeebáidacáiná núa, iyapíná càiripínáta yeebáidacaalí mamáalàacata nutàacái, quéwa iwènúadacaalí nuícha íiwitáisewa icalùni ìwalísewa, néese càmita cayába nuicá íiwitáise”,

íimaca yái Diosca. ³⁹Quéwacué cà míyeyí néená wía, níara iwènúadéeyéica íiwitáisewa Dios íicha icalùni ìwalísewa, yásí namáalàacawa. Néese wíata yái yeebáidéeyéica Dios itàacái mamáalàacata, Jesucristo iwàsèeyéipínaca Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

La fe

11 ¹Báisícaalí weebáidaca Dios, yásí wáalíacawa báisíiri iyúcani wawàwalicúsewa Dios imànínápiná walí càide iyúwa icàlidáaná walíni; báisícaalí weebáidaca Dios, yásí wáalíacawa báisíiri

iyúcani iyaca báisíri wawàsi càmfíricáwa wadé waicáca watuí iyúwa. ²Cayábacaté Dios iicáca abénaméeyéi wàawirináimi israelitanái fiwítáise bàaluité neebáidacáináté Dios.

³Weebáidacáiná Dios íná yéewa wáalíacawa Dios idàbacaté macáita itàacái iyúwa, macái wawàsi iyéerica cháí èri írìcu, chènuníiséeyéi cáli íinata nacái macáita, íná yéewa wáalíacawa Dios iwènúadacaté wawàsi càmfírìca wadé waicáca imànicaténá macáita yái waiquérica.

⁴Bàaluité Abel yeebáidaca Dios ínaté imànica càide iyúwaté Dios ichùulianáni. Abel inúacaté ipìrawa iyúwa sacrificio ibáyawaná ìwalísewa, isutácaténá Dios íicha imàacáanápíná iwàwawa Abel ibáyawaná íicha. Cayábacaté Dios iicáca yái Abel imànínáca. Iná mabáyawanácaté Dios iicáca Abel. Quéwa Abel ibèeri ípidenéricaté Caín càmitaté imàni càide iyúwaté Dios ichùulianá. Néese Caín yàcáita Dios írì ibànacale iyacanáwa meedá, càmfírìcaté Dios ichùulla wenàiwicanái imàaca Dios írì nabáyawaná ìwalísewa. Inaté cayábéeri Dios iicáca Abel fiwítáise Caín íicha. Iná éwita Abel yéetáacáanítatéwa madécaná camuí néese siúcade, càicáaníta siúcade wéemíaca iináwaná ìwali, yásí wawàwalica càinácaalíté iyú yeebáidáaná Dios, yá wáalíacawa iwàwacutáaná weebáidaca Dios nacái.

⁵Bàaluité Enoc nacái yeebáidaca Dios, yáté Dios itécani chènuniré méetáanamata icáuca yáapichawa. Càmitaté quirínama nàanàaca Enoc cháí èri írìcu Dios itécáináténi. Dios itàacái profeta itànèericaté icàlidaca walí Enoc iináwaná: Ipíchawáiseté Dios itéca Enoc chènuniré, Enoc iyacaté machacàníiri iyú ínaté cayábaca Dios iicáca fiwítáise.

⁶Quéwa càmita wáalímá wàyaca iyúwa casíimáiná Dios iicáca càmicaalí weebáidani. Wawàwacaalí wamawiénidaca Dios wáiwítáise iyúwa wáalíacaténá ìwali, iwàwacutáca weebáidaca iyaca cáuri Dios. Iwàwacutá weebáidaca nacái Dios iicáanápíná wapualé, imàaca nacái iwàwawa wabáyawaná íicha, wía icutéeyéicani manuísíwata wáalíacaténá ìwali.

⁷Bàaluité Noé nacái yeebáidacaté Dios. Néese Dios yàalàacáináté Noé yùuwichàacáisi íichaná, yái ichàbéeripínacatéwa ipíchalé, càmfírítécáwaca idé Noé iicáca, ínaté Noé yeebáidaca Dios itàacái. Noé imànicaté manuírì arca lancha nacáiri iwasàanápínáté yéenanáíwa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, yái manuírì yéesacáica imáalàidéeripínacaté macái èri mìnánái. Noé yeebáidacaté Dios, ínaté yái arca Noé imànírìca yáasáidacaté cabáyawanáca macái èri mìnánáica, iwàwacutáanáaté nacái néetácawa nabáyawaná ichùuliacawa.

Quéwa Noé yeebáidacáináté Dios, ínáté mabayawanáca Dios iicácani iwasàanápínáté Noé Dios yàasu yùuwichàacáisi fícha.

⁸Bàaluité Abraham nacái yeebáidaca Dios, ínáté Dios imáidacaalíténi, yáté Abraham yeebáidaca irí, yá yàacawa yàasu cáli fíchawa yàacaténátéwa áiba cáli nérépiná Dios yèeripínacaté irí. Abraham imusúacaalítéwa yàasu cáli fíchawa, càmítaté yáalíawa alénacaalí yàawa. ⁹Càmítaté Abraham iméyáawa, néese yeebáidacaté Dios mamáalàacata, éwítaté iwàwacutácaáníta yèepunícawa iyúwa canéeri yàasu cáli idécanáamité yàanàaca ínatalé yái cáli Dios icàlidéericaté irí iináwaná ìwali cáimiétacanéeri iyú, yàanápínáté Abraham iríni. Càmítaté Abraham imàni icapèewa néenibàa, néese yèepunícáitawa yàacawa, iyacaté mamáalàacata ímamisíiri capìima irícu. Càité nàyaca nacái níái Abraham ìiri ípídenéericaté Isaac, Isaac ìiri nacái ípídenéericaté Jacob. Ewítaté Dios càmicáanítàacá yàa nalí yái cálica càide iyúwa icàlidáanáté nalíni cáimiétacanéeri iyú, càicáanítaté neebáidaca Dios mamáalàacata yàanápínáté nalíni áibaalípínacáwa. ¹⁰Càité Abraham iyaca iyúwa canéeri yàasu cáli icùacáináté yàanàanápíná áiba yàcalé íiwitáaná néré, yái cayábéeri yàcalé chènuníiséerica, ibàluèricawa cachàiníiri íba ínata càmfírira imáalàawa, yái yàcalé Dios idàbéericaté.

¹¹Sara nacái, úái Abraham ínuca, yeebáidéechúa Dios itàacái. Ewítaté càmicáaníta yéewa quéenibeca úa máinicáináté béeruca úa, Abraham nacái máinícaté béericani, càicáanítaté Dios ichàiniadaca Abraham idènianápínáté ìiriwa Sara yáapicha Abraham yeebáidacáináté Dios imànínápínáté macáita machacàníiri iyú càide iyúwaté icàlidáaná Abraham iríni cáimiétacanéeri iyú. ¹²Càité Abraham idènìaca ìiriwa yái Isaac, éwítaté máinicáaníta béericani yái Abrahamca, nayúunáidéeri yéetápinacatéwa mesúnamáita. Néeseté Abraham ìiri ípídenéericaté Isaac idènìacaté yéenibe nacáiwa, itaquénái nacáiwa madécaná. Iná yéewa siuca nàyaca manùbéeyéi Abraham itaquénáinámi càide iyúwa dùlupùta imanùbaca chènuníiséeyéica, iyúwa nacái imanùbaquéi manúiri úni yàasu càina imuluíca càmfírira wáalimá waputàaca.

¹³Macáita níái Abrahamnáica yeebáidéeyéicaté Dios itàacái, neebáidacaté Dios mamáalàacata tàì íméeri iyú àta néetácatalétawa, éwítaté càmicáanítaté needá nalíwa cayábéeri wawàsi Dios icàlidéericaté nalí iináwaná ìwali cáimiétacanéeri iyú yàanápínáté nalí nía. Quéwa neebáidacáiná Dios tàì íméeri iyú, ínáté yéewa naicáca yái cayábéerica náiwitáise iyúwa, càmfíri natúí iyúwa, yái cayábéerica Dios imàníiripínacaté

nataquénáinámi irí cháí èeri irícu, chènuniré nacái. Casímáicaté nawàwa naicácáináténi náiwitáise iyúwa càide iyúwa waicácaalí wenàiwica déecuíséericáwaca wáicha, wamáidacani watàidacaténáni casímáiri iyú idècunitàacá wàacawa wáipunitáidacani. Càité nacái níái Abrahamnáica, casímáiri iyúca nèepunícáitawa nàacawa iyúwa canéeyéi yàasu cáli náalífacáinátéwa napáchiacáita nèepunícawa irícu yái èeriquéi, nadèniacáináté nàasu cálipináwa chènuniré. ¹⁴Cawinácaalí càì icàlidéeyéica iináwanáwa náasáidaca amaléeri iyú nacutáca nàacawa natufyàaca nàasu cálipináwa càmfírìca cháí èeri irícuíri. ¹⁵Càmítatè náináidawa ìwali yáara cáli nàacatáisecaté. Náináidacaalítéwa ìwalítá, yáté náalimá nèepuacawa nérétá. ¹⁶Quéwa nawàwacaté nàasu cálipináwa cayábáwanáiri, yái Dios yàasu cáli chènuníiséerica, Dios icùacataléca macáita. Iná càmfírìta báì nàwalíse yái Diosca, néese casímáica yéemíaca nacàlidáaná naináwanáwa nadèniaca Nacuèrináwa, yái Diosca. Càì wáalíacawa càmita báì Dios nàwalíse, Dioscáiná idéca ichùniaca nalípiná cayábéeri yàcalé chènuniré.

¹⁷Abraham yeebáidaca Dios tàì íméri iyú mamáalàacata éwítatè Dios yáalimáidacáaníta iicáwani asáisi báisícaalí Abraham yàaca Dios iyéininá. Càité Dios yáalimáidaca iicáwa Abraham: Ichùulíacaté Abraham inúanápináté ìiriwa Isaac iyúwa sacrificio yàacaténáté Dios icàaluíniná. Càmita báisí Dios iwàwaca wanúca irí wenàiwica, néese càicáicaté Dios yáalimáidaca iicáwa Abraham. Yá Abraham iwàwacaté yeebáidaca Dios itàacái, íná íináidacatéwa inúanápiná Isaac iyúwa sacrificio Dios irí, yái abéerita ìirica, éwítatè Dios icàlidacáaníta Abraham iríni cáimíétacanéri iyú imàacáanápináté Isaac idèniaca madécaná itaquénáíwa, Abraham itaquénáinámipiná. ¹⁸Càité Dios íimaca Abraham irí idècunitàacá sùmàicani yái Isaac: “Nuicápiná iyúwa nùasunáíwa piiri Isaac itaquénáinámi”, íimacaté yái Diosca. ¹⁹Quéwa Abraham íináidacatéwa inúanápináté ìiriwa Dios irí Abraham yeebáidacáináté Dios yáalimá imichàidacani yéetácáisi íicha, yái Isaac, Abraham yáalíacáináwa cachàiníirica yái Diosca. Achúmacaté Abraham inúa ìiriwa, càmita imáisanà Dios íichani, yái Isaac. Quéwa Dios imáidacaté Abraham irí ichùulíacaténá Abraham ipíchanáté inúa ìiriwa. Iná Abraham yeebáidacáináté Dios, ínáté yéewa Abraham yeedáca ìiriwa cáuritàacáwa, càide iyúwa Dios idéca nacáicaalí imichàidaca Isaac yéetácáisi íicha.

²⁰Càité nacái Isaac yeebáidaca Dios. Iná icàlidacaté tàacáisi Dios inùmaliçuíse íiméerica Dios imànínápináté cayábéeri Jacob irí, Esau irí nacái, níái Isaac yéenibe asíanáica.

²¹Jacob nacái yeebáidacaté Dios, ínáté maléenácaalí irí èeri ipíchawáise yéetácawa, Jacob icàlidacaté tàacáisi Dios inùmalicuíse itaquénái ípidená ìwaliwa, níái José yéenibe pucháiba ùuculiyéica. Yái tàacáisi ímacaté Dios imànínápináté nalí cayábéeri. Yá Jacob éwitaté machawàacacánítani béecái iyú, càicáanítaté íináidacawa cáaliacáiri iyú. Yáté imichàacawa quiríta yàasu cama íchawa, yá íbàaca ichaquèewa ìpìnánáírica ìwali icùadánápiná íiwitawa, yàacaténa Dios icàaluíniná. Càité Jacob yeebáidaca Dios éwitaté iwàwacutácáaníta itéca yéenibewa macáita Egipto yàasu cáli néré.

²²José nacái yeebáidacaté Dios, ínáté maléenácaalí irí èeri ipíchawáise yéetácawa, yá José icàlidacaté yéenanái iríwani, níái israelitaca, namusúanápinátéwa Egipto yàasu cáli íicha áibaalípináté. José yeebáidacaté Dios iyúudánápináté israelitanái, íná José ichùuliacaté nía natéenanápináté yáapimi chácátáinápinácaalíté namusúawa Egipto yàasu cáli íicha, nabàliacaténaté yáapimi áiba cáli néré, yái cáli Dios imàaquéericaté Abraham irí.

²³Néeseté nacái Moisés isèenái neebáidacaté Dios iyúudánápináté nía, nía nacái néenanái israelitaca. Iná idécanáamité Moisés imusúaca iicá èeri, yá isèenái icùacaténi ibàacanéeri iyú máisiba quéeri cayábacáinaté naicáca iicacánáwa yái sùmài yáanaca càiride iyúwa wenàiwica íbaidéeripinaté Dios irípiná. Egipto yàasu cáli icuèriná ichùuliacaté israelitanái nanúanápináté néenibewa asíanáica, quéwa càmita cáalu Moisés isèenái, ínáté càmita namàni càide iyúwaté egipcionái icuèriná ichùulianá nía.

²⁴Moisés nacái yeebáidacaté Dios. Quéechatécáwa Egipto yàasu cáli icuèriná íidu udàwinàacaté Moisés càide iyúwa uiriwa. Quéwa idécanáamité béerica Moisés, càmitaté iwàwa náimaca ìwali itaquéricani, yái faraón icuèricaté Egipto yàasu cáli. ²⁵Néese cayába cachàiníwanái iicacaté yùuwichàanápináwa Dios yàasu wenàiwica yáapicha, níái israelitaca, íicha yái iyáanápinacaté càasuíri iyú achúma èeríinata náapicha níái Egipto yàasu cáli íiwacanánáica, imàníiyéicaté ibáyawanáwa casímáiri iyú. ²⁶Moisés yáalimápinacaté idèniaca macáita cawèníiri iyéericaté Egipto yàasu cáli icuèriná irí, naicácáinaté Moisés càiride iyúwa faraón iiri, quéwa Moisés imàacacaté íchawa macáita, cawènicáiná cachàiníwanái iicacaté yái yùuwichàanápinacatéwa Dios irípiná càide iyúwa Cristo yùuwichàanápinátéwa áibaalípináté. Càité Moisés íináidacawa yeebáidacáinaté Dios yàanápináté cawèníiri nalí chènuniré cawinácaalí yùuwichèyéicawa Dios irípiná neebáidacáiná itàacái.

²⁷Moisés yeebáidacaté Dios, ínáté yéewa itéca israelitanái Egipto yàasu cáli ícha, macàaluínináta rey ilúa ícha, yái icuèricaté Egipto yàasu cáli. Yáté cachàinica Moisés íwítáise Dios ìwali imànicaténáté càide iyúwa Dios ichùulianáni. Moisés imànicaté cachàiníiri iyú macàaluínináta càide iyúwa iicáidaca nacáicaalí mamáalàacata Dios irí, yái Dios càmfírira yéewa waicáca. ²⁸Moisés yeebáidacaté Dios itàacái, ínáté ichùulìaca israelitanái namànica idàbáanéerité Pascua yàasuná culto càide iyúwaté Dios icàlidáaná Moisés iríni. Iná israelitanái nanúacaté napírawa oveja yéenibe. Macái capíi imanùbaca irícuíyéi iwàwacutácaté nanúaca abéeri oveja wàlisài. Néese napusúa oveja fíranámi nacapèe inùma ìwaliwa ipíchaná Dios yàasu ángel inuérica wenàiwica inúaca israelitanái idàbáanéeyéica néenibe asianáica.

²⁹Càita nacái israelitanái neebáidacaté Dios, ínáté nachàbacawa Mar Rojo yàasu manuírí únì ìwallabàa. Dios yàacùaca yèewi yái única nachàbáanápínáwa abéemàalé. Yáté nàacawa chuírì cáli íinatabàa. Càité Dios imàacaca napìacawa nàuwidenái íichawa níai Egipto yàasu cáli néeséeyéica. Néese egipcionái nawàwacaté nachàbacawa nacái náibàacaténáté israelitanái, quéwa Dios imàacaca ibàliacawa yái única, ínáté Egipto yàasu cáli néeséeyéi nàisicùmacawa.

³⁰Néese israelitanái neebáidacaté Dios, ínáté Dios iyúudàaca nía namànicaténáté ùwicái nàuwidenái íipunitawa, áiba yàcalé mìnánái, íipidenacataléca Jericó. Nàipìnáaníca Jericó itéesebàa siete èeri, yái yàcalé iwáiná itéesebàa càide iyúwaté Dios íimáaná nálí, yáté iwáiná yúuwàacawa. ³¹Ua nacái Rahab, Jericó ìyacàlená mìnaluca. Quéechatécáwa uimácaté asianái yáapícha plata ìwalínápiná. Quéwa uwènúadacaté uíwítáisewa ubáyawaná íichawa, yá uebáidacaté Dios itàacái. Ináté pucháiba israelitanái yàanàacaalíté Jericó ìyacàlená néré naicáanápínáténi ipíchawáiseté macái israelitanái imànica ùwicái Jericó íipunita, yáté Rahab ubàaca nía Jericó ìyacàlená yàasu úwinái íicha. Uyúudàacáináté israelitanái, ínà càmitaté nanúa úa namawèniadacaalíté Jericó ìyacàlená. Yáté càmita uétáwa náapícha níai Jericó ìyacàlená mìnánáica càmfíiyéicaté yeebáida Dios itàacái.

³²Iyaca madécaná càiri tàacáisi nàwali áibanáica yeebáidéeyéicaté Dios. Canáca nulí cayába èeri nucàlidacaténá naináwaná ìwali macáita, níai Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, rey David, Samuel, áibanái profeta nacái. ³³Israelitanái neebáidacáináté Dios, ínáté Dios iyúudàaca namànica ùwicái Canaán yàasu cáli mìnánái íipunita needácaténáté nàasu cáli. Dios iyúudàacaté israelita íiwacanánái nacùaca wenàiwicanái machacàníiri

iyú. Dios imànicaté nalí madécaná cayábéeri càide iyúwaté ímáaná nalí cáimiétacanéeri iyú. Dios icùacaté nacái áibanái ipíchaná león cháwi nacáiri iyáaca nía, íná yéewa nabàliacaté cháwinái inùma Dios ichàini iyú. ³⁴Dios icùacaté áibanái nacái manuíri quichái íicha. Aibanái neebáidacáináté Dios, íná Dios iwasàacaté nía nàuwidenái íichawa iwàwéeyéicaté inúaca nía espada machete nacáiri iyú. Aibanái canáca cayába nachàini, quéwa Dios yàacaté nachàinipiná neebáidacáináté itàacái, yá namànicaté ùwicái cachàiníiri iyú, yá namawèniadaca nàuwidenái yàasu úwináywa. ³⁵Inaná nacái neebáidacaté Dios, íná Dios icáucàidacaté nalí néenibe yéetácáisi íicha.

Quéwa áibanái néetacatéwa cabèesi iyú càmicáináté nawènúada náiwitáisewa Dios íicha nàuwidenái nacapèedáidacaalíté nía. Càmitaté nawènúada náiwitáisewa Dios íicha nawàwacáináté namichàacawa yéetácáisi íicha áiba èripiná nàyanápiná cayába Dios yáapicha.

³⁶Aibanái nàuwichàacatéwa nàuwidenái iicáanícaalíté naquíniná, nacapèedáida nacái nía, nadacùaca nía cadena iyú, náucacaté nía presoíyíe ibànalìculé neebáidacáináté Dios itàacái. ³⁷Aibanái nacái néetácawa nàuwidenái nanúacáináté nía íba iyú, nasiéráidacaté nía nacái, nanúacaté nía nacái espada machete nacáiri iyú. Níái yebáidéeyéicaté Dios itàacái nèepunícatéwa macapèeta. Canáca nabàle cayába, nàwalica nabàlewa oveja íimami, cabra íimami nacái. Catúlécanacaté nía, naméeràacawa. Aibanái yùuwichàidacaté nía. Aibanái imànicaté nalí báawéeri. ³⁸Ewitaté canácáníta nawèni èeri mìnaná iicáca nía, càicáaníta cawènica nía èeri mìnaná íicha, máinicáináté báawaca èeri mìnaná íiwitáise. Nèepunícatéwa canácatalé wenàiwica manacúali yùucubàa càinàwàiri, dúli yèewibàa nacái, nacutácaté utàwi nàyanápináté cáli irìculé, íba yéecalìcubàa nacái.

³⁹Macáita nía neebáidacaté Dios, íná mabáyawanacaté Dios iicáca nía. Quéwa càmitaté needá nalíwa yái cayábéerica Dios icàlidéericaté nalí íwali cáimiétacanéeri iyú imàacáanápináté nalíni. ⁴⁰Yácáiná Dios íináidacatéwa wàwali, àta wamusúacataléta waicá èeri, imàníinápináté walí cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata náapicha, yéewanápiná Dios yàaca macáita wacáuca càníiri imáalàawa náapicha, áibaalí èeri imáalàacaalípináwa.

Fijemos la mirada en Jesús

12 ¹Madécanacaté nía, níái wenàiwica iyéeyéicaté cháí èeri irìcu yebáidéeyéicaté Dios itàacái. Siùcáisede nàyaca chènuniré,

iyúwa manuírí acalèe wawicáulé, iicáidéeyéica walí naicácaténá cànácaalí wàyáaná. Wadéca wéemiaca naináwaná, íná wáalíacawa iwàwacutá weebáidaca Dios tàì ííméeri iyú nacái. Péemiacué comparación: Iwàwacutácaalí wenàiwica ipianícawa carrera ìwali, yá imàacaca íichawa macái wawàsi imiéri, càmita nacái idacùa yàabàliwa, iwàwacáiná ipianícawa cayába cachàiníiri iyú. Càita nacái wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái: Wamàacacué wáichawa macái yái càulenéerica imànica walíni, wamàacacué wáichawa nacái wabáyawanáwa idacuèrica wía. Néese wáibaidacué cachàiníiri iyú Dios irípiná; wàideniacué wàuwichàanáwa mamáalàacata matuíbanáiri iyú; weebáidacué Dios nacái tàì ííméeri iyú yéewanápiná wàanàaca chènuniré. ²Manuícué wáináidaca wawàwawa mamáalàacata Jesús ìwali. Jesús yeebáidacáináte Dios tàì ííméeri iyú náicha canánama, íná nacái yáalímá iyúudàaca wía weebáidacaténá Dios mamáalàacata àta wàanàacataléta chènuniré. Jesús yùuwichàacatéwa cruz ìwali, càide iyúwa báawéeyéi yùuwichàanáwa máini báiri iyú, cáiwíiri iyú nacái namànicáiná nabáyawanáwa manuírí cachàiníwanái náicha canánama. Quéwa éwitaté nawàwacáanáta nabáiniadaca Jesús nanúacaalíténi, máini nacái cáiwíiricani, càicáanáta Jesús iicácaté yùuwichàanáwa càiride iyúwa achúméeri wawàsi meedá yáalíacáináte casíimáinápináté iwàwa manuísíwata chènuniré yùuwichàacáisi idenáami. Néese idécanáamité icáuàacawa, yá imichàacatéwa chènuniré yáawinacawa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita Dios yáapicha.

³Iná píináidacuéwa Jesús ìwali, yái ìidenièricaté manuírí yùuwichàacáisi cabáyawanéeyéi imànicáináte irí máini báawéeri, nacuísáidacaté náichawani cachàiníiri iyú. Píináidacuéwa Jesús ìwali cachàinícaténácué píiwitáise ìwali, ipíchaná chamàleca píibaidaca Dios irípiná, machawàacacáichacué nacái pía picalùniwa, Jesús yùuwichàacáinátewa cachàiníwanáicué píicha. ⁴Càmitàacáwa piùwichàacuéwa manuísíwata àta péetáacalétawa iyúwaté Jesús yéetáanáwa. Iná picácué ínu pía, néese pimànicué ùwicái manuísíwata cachàiníwanái píbáyawaná ípunitawa pimànicáichacué píbáyawanáwa. Pìideniacué nacái piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú cànácaalí báawéeri áibanái imàníricuéca píri ìwalíse yái peebáidáanáca Jesús itàacái. ⁵Picácué píimáicha cànácaalíté Dios yàalàanácué pía, Dios yéenibecáinácué pía. Càì íimaca Dios itàacái profeta itànèricaté:

“Péemìa nulí nuírí, picá caná iwèni piicáca Wacuèriná
Dios imàacáaná piùwichàacawa yéewáidacaténá

pimànica cayábéeri; picá nacái máiní achúmaca piwàwa yùuwichàidacaalí pía cachàiníri iyú pibáyawaná ìwalísewa. ⁶Yácáiná Wacuèriná Dios yéewáidaca wía yùuwichàacáisi iyú wía cáininéeyéica Dios iicáca; yùuwichàida nacái wía macáita wamànicaalí wabáyawanáwa, wía Dios yeedéeyéica yéenibepináwa”,

ímaca yái Dios itàacáica. ⁷Piideniàcué piùwichàanáwa Dios yùuwichàidacaalícué pía. Càicué imànica piri yéenibecáinácué pía. Macáita wenàiwica quéenibéeyéi néewáidaca néenibewa, nacapèedaca nía nacái namànicaalí nabáyawanáwa. Càita nacái Dios imàacacué piùwichàacawa yéewáidacatenácué piideniaca mamáalàacatani, yùuwichàidacuéca pía nacái pimànicaalícué pibáyawanáwa. ⁸Càmicaalícué Dios yùuwichàida pía càide iyúwa yùuwichàidáaná yéenibewa canánama, néese càmítacué Dios yéenibesíwa pía, néese canéeyéica yáaniricuéca pía meedá. ⁹Càita nacái bàaluité sùmanáicaalíté wía, yáté wasèenái cháí èeri irícu néewáidacaté wía, nàuwichàidacaté wía nacái wamànicaalíté wabáyawanáwa, yáté wàaca náimiétacaná. Iná Wáaniri Dios chènuníseeri yéewáidacaalí wía yùuwichàacáisi iyú, yá iwàwacutá weebáca cachàiníwanái, yùuwichàidacaalí wía nacái wabáyawaná ìwalísewa cháí èeri irícu, wadèlianápiná yáapicha wacáucawa càmíiri imáalàawa. ¹⁰Bàaluité wasèenái cháí èeri irícuíyéica néewáidacaté wía, nàuwichàidacaté wía nacái achúma èerita càide iyúwaté nawàwáaná. Quéwa Dios yéewáidaca wía yùuwichàacáisi iyú, yùuwichàidaca wía nacái wamànicaalí wabáyawanáwa. Dios yùuwichàidaca wía imànicaténá walí cayábéeri, iyúudàacatená wía nacái, yéewanápiná wàyaca mabáyawanéeri iyú càide iyúwa Dios iyáaná. ¹¹Dios yéewáidacaalí wía yùuwichàacáisi iyú, yùuwichàidacaalí wía nacái wabáyawaná ìwalísewa, yá achúmaca wawàwa yátaca èericani cáiwicáiná walíni. Quéwa idécanáami yùuwichàacáisi ichàbacawa, yá wéewáidacaalíwa cayába, yásí wàyaca machacàníri iyú, matufbanáiri iyú nacái càide iyúwa Dios iwàwáaná, cayábaca nacái wáapicha Dios.

El peligro de rechazar la voz de Dios

¹²Iná pimichàidacué píiwitáisewa wàlisài iyú píibaidacatenácué Dios irípiná cachàiníri iyú. Pichàiniadacué piwàwawa Dios ìwali piideniàcatenácué piùwichàanáwa. ¹³Piyacué machacàníri iyú càide iyúwa báisiiri tàacáisi ímáaná yéewanápinácué píapichéeyéi càmíiyéi máiní cachàinica íiwitáise Jesús ìwali càmita nacaláawa Dios íicha, ipíchaná nacái naméeràacawa íicha nabáyawaná ìwalísewa.

¹⁴Picutácué píalimáanáta pìyacaténácué macáí wenàiwicanáí yáapicha matuíbanáiri iyú. Càita nacáí píalimáidacué pìyaca mabáyawanéeri iyú, yáacáiná cawinácaalí càmíirica ìya mabáyawanéeri iyú, càmita yáalimá ìyaca Wáiwacali yáapicha. ¹⁵Piicácué píchawa cayába ipíchaná abéeri péenácué iwènúadaca íiwitáisewa Dios íicha, yáí imàníirica walí cayábéeri mawèníiri iyú. Cawinácaalí iwènúadéerica íiwitáisewa Jesucristo íicha, càicanide iyúwa bànacalé idènièrica ìyacaná ipisíiriwa, iculálecáináni, inuérica wenàiwica. Càita nacáí cawinácaalí iwènúadéerica íiwitáisewa Jesucristo íicha, càmita iwesàapíná yáawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, néese báawaca meedá imànica áibanáí íiwitáise Jesucristo íicha. ¹⁶Piicácué píchawa ipíchaná abéeri péenácué íimáca áiba yáapicha càmíirica unìrisíwa, càita nacáí càmíichúaca íinusíwa. Cayábacué nacáí ipíchanácué caná iwèni píicáca yáí cayábéerica Dios iwàwéericuéca imànica pírí. Picácué píináidawa iyúwaté Esau íináidáanátéwa, yáí Jacob ibèerica bàaluité. Caná iwèni Esau íicácaté yáí cayábéerica Dios iwàwéericaté imànica írí, yáí Isaac ìirica idàbáanéerica. Iná abé yàawiriaté, máinicáináte máapica yáí Esaúca, íná iwéndacaté íichawani yáí cayábéerica Dios imàníiripinácaté írí. Iwéndacani iméeréeri íríwani, yàacàsi ìwalíná. ¹⁷Píalíacuéwa, Esau yèepùacaalíté iwàwaca yáaniri icàlidaca cayábéeri tàacáisi Esau íipidená ìwali Dios inùmalicuise yéewacaténaté Dios imànica cayábéeri Esau írí idécanáamité Isaac yéetácawa, càmítaté Isaac yeebá Esau írí éwítaté Esau íicháanicáaníta manuísíwata Dios imàníinápinaté írí cayábéeri. Càité Dios yùuwichàidaca Esau canácáiná iwèni Esau íicácaté Dios imàníinápinaté írí cayábéeri.

¹⁸Dios idéca imànicuéca pírí cayábéeri cachàiníwanáí náicha níái israelitanáí yàawirinámica. Bàaluité Dios ichùuliaca nabàlùanápináwa manuírí dúli íipunita, íipidenéerica Sinaí, néemíacaténá Dios icàlidaca nalí itàacáíwa. Níái israelita naicáidacaté dúli írí ipucuéricawa manuírí quicháí iyú, ibàlièrica nacáíwa catéeri iyú; cachàiníiri cáuli nacáí ipùaca manuírí dúli ìwali. ¹⁹Néese israelitanáí néemíacaté trompeta isàna máiníiri cachàini; néemìà nacáí Dios itàacáí idècunitàacá itàaníca nalí. Níái yéemièyécaté Dios itàacáí, nasutáca Dios íicha wawàsi manuísíwata ipíchanaté itàaníca nalí àniwa, máinicáináte cáaluca néemíaca itàacáí. ²⁰Càité nasutáca Dios íicha càmíicáináte náalimá nàideniaca yáí tàacáisi Dios ichùulièricaté iyú nía. Càí íimaquéí tàacáisica: “Cawinácaalí wenàiwica, pírái nacáí yèericawa mawiénita manuírí dúli írí, iwàwacutácué pinúacani íba iyú, càmícaalí

nacái ùlibàna iyú”, ímacaté yáí Diosca. ²¹Máinicáiná caiyéininéerica yáí naiquéericaté néeni, ínáté profeta Moisés ímaca: “Nutatácawa nucalùniwa”, ímaca yáí Moisésca.

²²Quéwa píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái pidécuéca pìanàaca mawiéniré cáuri Dios ìyacàle irí, áibaalí ípidenácatalé Sión yàasu manuírí dúli, yáí Dios ìyacàle ípidenéerica wàlisài Jerusalén chènuníiséeri, alé madécaná mil namanùbaca ángelnáí ìwacáidáyacatalécawa nàacaténá Dios irí cayábéeri. ²³Dios yéenibe nacái nadéca nàwacáidáyacacawa néenibàa idènièyéica ípidenáwa cuyàluta chènuníiséeri irìcu. Pidécuéca pìanàaca mawiéniré Dios irí yáí icuèrica macáita machacàníiri iyú, yáí yùuwichàidéeripínaca báawéeyéí wenàiwica. Pidécuéca pìanàaca mawiéniré nalí níara wenàiwica cayábanaméeyéica íwítáise iyéeyéica siúcáisede Dios yáapicha mabáyawanéeri iyú. ²⁴Pidécuéca pìanàaca mawiéniré Jesús irí nacái, yáí imàníirica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha, Dios icùanápíná wía iyúwa yéenibewa. Jesús yéetácátéwa wáichawalíná, íná yéewa íraná idéca yàapidáidacuéca píiwítáise pibáyawaná íchawa. Yáí Jesús íranáca yáasáidaca walí Dios iwàwa imànica walí cayábéeri mawèníiri iyú, iwasàacaténá wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa. Jesús íraná càmita imàni càide iyúwa Abel íranámi. Bàaluité Abel ibèeri ípidenéeri Caín inúacaté Abel. Caín iicácaalíté iméeréeri íranámiwa cáli ínatabàa, yá cáaluca Caín, ínáidacawa cawàwanáta áiba inúaca ípuináni, Abel ìwalíise. Caín yáalíacaté nacáíwa Dios yùuwichàidáanápínáténi. Quéwa Jesús íraná yáasáidaca walí Dios iwàwa imàacaca iwàwawa wenàiwicanáí ibáyawaná ícha.

²⁵Iná píicácué píichawa cayába ipíchanácué piwènúadaca píiwítáisewa Jesucristo ícha, yáí icàlidéerica walí Dios itàacái. Càmicáínaté israelitanáí neebáida Dios itàacái iyúwa profeta Moisés icàlidáanaté nalíni cháí èeri irìcu, ínáté càmita náalimá napiacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Iná wáalíacawa máinípiná cachàiníwanáí wàuwichàanápínáwa wawènúadacaalí wáiwítáisewa Jesús ícha, yáí chènuníiséerica icàlidéerica walí Dios itàacái siúcáisede. ²⁶Bàaluité nàyacaté manuírí dúli itéesebàa, ípidenéeri Sinaí, yáté Dios itàacái icusúacaté cáli cachàiníiri iyú. Quéwa Dios idéca ímaca walí: “Abé yàawiríata àniwa nucusúapíná cáli, macáí capíraléeri cáli chènuníiséeri nacái, numáalàidacaténá macáita”, ímaca yáí Diosca. ²⁷Yáí tàacáisi íméerica “abé yàawiríata àniwa” ímáanáca Dios imáalàidapíná idàbacaléwa macáita cháí èeri irìcu, chènuníise nacái, yéewanápíná

yáawamita wawàsi càmíirica imáalàawa iyamáapínáwa. ²⁸Càmíiripináta imáalàawa yái wawàsi Dios imàníricaté wáapicha imàcáanápíná wacùaca macáita. Iná wàacué Dios irí cayábéeri, wàacué nacái Dios icàaluíniná báisíiri iyú càide iyúwa iwàwáaná wàaca iyéininá. ²⁹Yácáiná Wáaniri Dios càicanide iyúwa caiyéininéeri quichái imáalàidéerica macáita, yùuwichàidapínacáiná manuísíwata macái báawéeyéi wenàiwica càide iyúwa manuíri quichái yeemácaalí macái báawéeri.

Como agradar a Dios

13 ¹Píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, picácué piyamáida cáinináca piicáyacacawa mamáalàacata càide iyúwa abémisana. ²Picácué piimáicha pitàidaca wenàiwicanái cayábéeri iyú, peedácaténacué pìataléwa nía, cawinácaalí áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái yèepuníyeyéicawa déecuise icapèe íichawa. Abénaméeyéi Dios yàasu wenàiwica nadéca càì namànica cayábéeri, yá needácaté nàataléwa ángelnái Dios ibànuyéyéica càiyéide iyúwa wenàiwica iicacánáwa. Inaté Dios imànica nalí cayábéeri.

³Catúulécanacué piicáca presoíyéi, piyúudàacué nía, ipíchaná nàuwichàacawa máini. Piwàwalicué nía càide iyúwa piyaca nacáicaalí náapicha néeni, nàyacáiná presoíyéi ibànalìcu neebáidacáiná Jesucristo itàacái. Piyúudàacué wenàiwica yùuwichèyeyéicawa ìwalìise yái neebáidáanáca Jesucristo itàacái. Piicácué piwènúawa náicha, áibaalícáiná cawàwanáta iwàwacutácué càì piùwichàacawa nacái.

⁴Iwàwacutácué piicáca cáimiétaquéeri iyú macáita cawinácaalí idènièyéica inìriwa, íinu nacáiwa. Picácué piimá áiba yáapicha càmíichúaca pínusíwa, càmíirica nacái pinìrisíwa. Yácáiná Dios yùuwichàidapíná macáita imàníyeyéica yáalaniwa, cawinácaalí nacái iiméeyéica áiba wenàiwica yáapicha càmíichúaca íinusíwa, càmíirica nacái unìrisíwa.

⁵Picácué cáininá piicáca plata. Casímáicué piicáca yái pidènièricuéca siùca. Picácué achúma pínáidáanicawa piwàwawa càinácaalícué iyú yéewanápiná peedáca wawàsi pimáapuèrica. Yácáiná Dios idéca íimaca: “Càmíiripináta numàaca pía, càmita nacái núuca nuíchawa píawa”, íimaca walí yái Diosca. ⁶Iná yéewa wáalimá wáimaca macàaluínináta:

“Nuíwacalí iyúudàapíná núawa; íná càmita cáalupíná núa.

Càmita cáalupíná nuicá càinácaalí báawéeri áibanái imàníiripínáca nulí”,

cài wáimaca.

7 Piwàwalicué níara picuèrinánáimi ancianonái icàlidéeyéicatécué pírí Dios itàacái. Piwàwalicué càinácaalíté nàyáaná machacàníiri iyú, àta néetáacatalétawa. Piwàwalicué neebáidáanáté Jesucristo tàì fíméeri iyú éwitaté áibanái inúacáaníta nía. Néese piyacué nacái càide iyúwaté nàyáaná, neebáidáanáté nacái Jesucristo itàacái.

8 Jesucristo canácatáita iwènúada íiwitáisewa áiba íiwitáisesi ìwali. Càide iyúwaté íiwitáise ìyáaná bàaluité, càita nacái ìyaca siúcáisede, càiripináta nacáíwa èeri càníiri imáalàawa. 9 Iná picácué pibatàa áibanái iméeráidacué pía méetàuculé fícha yái tàacáisi peebáidéericuéca. Aibanái nawàwacué peebáidaca madécaná tàacáisi yàacàsi ìwaliirica icàlidéerica walí càiríinácaalí yàacàsi wáalimá wayáaca. Macáita yái canéerica iwèni tàacáisi yàacàsi ìwaliirica canácatáita idé iyúudàaca wenàiwica náalíacaténáwa Dios ìwali. Néese macái wenàiwica yeebáidéeyéica càiri tàacáisi, càmita cachàini náíwitáise Wáiwacali ìwali. Cayába cachàini walíni wamàacacaalí Dios imànica walí cayábéeri mawèníiri iyú ichàiniadáanápíná wawàwa.

10 Bàaluité sacerdotenái inúacaalíté pírái iyúwa sacrificio macái israelitanái ibáyawaná ìwalíise, yáté càmita Dios ibatàa nayáaca yái iinásica. Càita nacái siúca, macáita inuéyéica pírái Dios írì mamáalàacata nawàwacáiná cayábaca Dios iicáca náíwitáise, canáca yéewaná náalíacawa Dios ìwali. Yácáiná Dios idéca imàacaca walí áiba sacrificio íiwitáaná, cayábéeri macái pírái fícha. Yái Jesucristo, yéetácatéwa wáichawalíná iyúwa sacrificio cruz ìwali wabáyawaná ìwalíise yéewacaténá Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná fícha. 11 Bàaluité sacerdote íiwacaliná itécaté pírái íiranámi Dios yàasu manúiri caplíma imàdáaná írìculé, yái israelitanái isutácatáipínáca Dios fícha. Itéca irái imàdáaná írìculé, mabáyawanácataléca náicha canánama, Dios ichàini ìyacatalécaté. Idàchìadacaté irái yàalusi nacáiri ìwali, imànicaténáté ofrenda nacáiri Dios írì, isutácaténáté Dios fícha wawàsi imàacáanápínáté iwàwawa israelitanái ibáyawaná fícha. Quéwa neemácaté pírái iinámi méetàucuta nàyacàle fíchawa. 12 Càité nacái Jesús yùuwichàacawa, yéetáacawa méetàucuta yàcalé fícha. Yéetácatéwa wáichawalíná, wía yàasu wenàiwicaca, yéewacaténá Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná fícha, Dios yeedácaténá wía yàasunáipínáwa íibaidéeyéipínáca abéerita Dios írìpiná. Càita Jesús yàapídáidaca wáíwitáise wabáyawaná fíchawa íiraná iyúwa, yéetáacáinatéwa wáichawalíná. 13 Càide iyúwa Jesús yàanátéwa méetàucuta yàcalé fícha yùuwichàacaténátéwa, càita

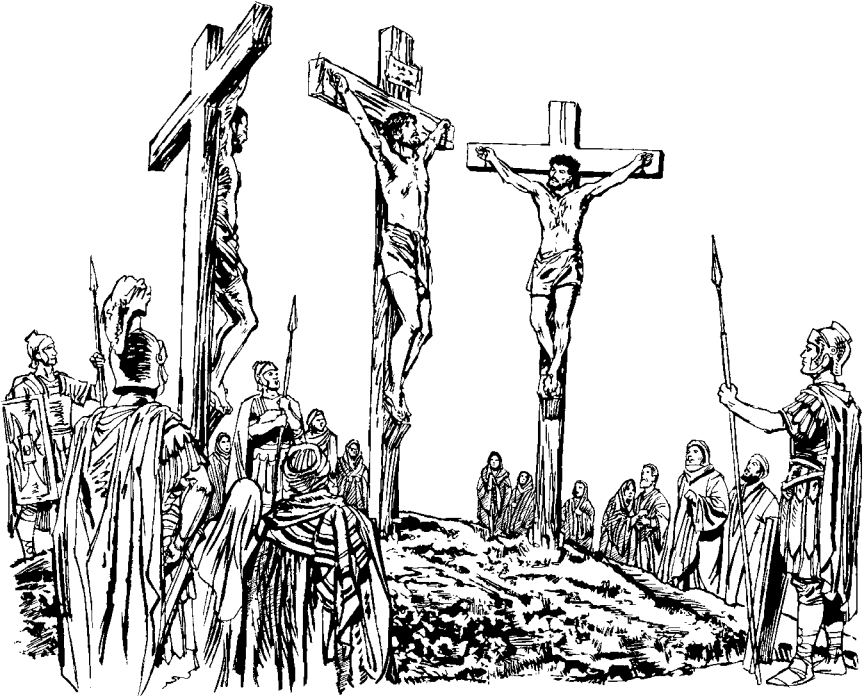
nacái iwàwacutácué wàyaca méetàuculé èeri mìnánáí íiwitáise íícha. Càide iyúwaté Jesús yùuwichàanáwa wáichawalíná, càita nacái iwàwacutá wèepunícawa yáapicha, wàuwichàaca nacáíwa irípiná weebáidacáiná itàacái. ¹⁴Chái èeri irícu canácata wàyacàle iyéerica càiripináta. Néese wèepunícawa wàacawa nérépiná yái yàcalé yàanèripináca chènuníise áibaalípiná, yái Dios iyacàleca, wàlisàì Jerusalén. ¹⁵Jesucristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná wàacué Dios irí cayábéeri càiripináta Jesucristo ìwali. Yái wàanáca cayábéeri Dios irí, yácata wàasu sacrificio wamàaquéerica Dios irí ofrenda iyú càide iyúwa iwàwacutáaná wamàacaca iríni wàacaténá icàaluíná. Ìiná wacàlidacué áibanáí irí Dios iináwaná ìwali cayábéeri íiwitáise! ¹⁶Picácué piméyáawa pimànica cayábéeri áibanáí irí. Piyúudàacué áibanáí yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái pìasu iyúwa casímáicáiná Dios íicáca wamàníná irí càiri sacrificio, wàacaténá icàaluíná.

¹⁷Peebáidacué nataacái níara picuèrinánáicuéca ancianonáica. Pimànicué nacái càide iyúwa náimáaná nacùacáinácué pía. Nawàwa nacùacuéca pía cayába náalíacáináwa iwàwacutá nacàlidaca naináwanáwa Dios irí càinácaalíté iyú nacùanácuéca pía. Peebáidacaalícué nataacái, yá casímáica náibaidaca Dios irí. Quéwa, càmicaalícué peebáida nataacái, yá achúmaca nawàwa náibaidacalé ìwalísewa, yá nacái Dios yùuwichàidapínacué píawa.

¹⁸Pisutácué Dios íícha walípiná. Wáalíacawa wadéca wáalimáidaca wamànica cayábéeri càiripináta, íná càmita báí wía ìwalíise yái wamànírica. ¹⁹Nusutácué píícha wawàsi manuísíwata pisutáanápinácué Dios íícha nulípiná imàacáanápiná nuèpùacawa pìatalécué caquialéta.

Bendición y saludos finales

²⁰Nusutácué Dios íícha pirípiná, yái imàaquéerica matuíbanáica wáiwitáise, yá nacái imicháidéericaté Wáiwacali Jesús yéetácaísi íícha, yái Wacuèriná cachàinírica icuèrica wía cayába càide iyúwa pastor icùacaalí ipìrawa ovejanáí. Dios ícáucàidacaté Jesús, imàacaca nacái Wacuèrinápinácani Jesús yéetácaínátéwa wáichawalíná, íná yéewa Wáiwacali Jesús ííraná cawènica imànica yái wàlisàì wawàsica Dios imànírica wáapicha icùanápiná wía càiripináta. ²¹Yá nusutácué Dios íícha pirípinácué ichàiniadáanápinácué pía píalimácaténácué pimànica macái íiwitáaná cayábéerica càide iyúwa Dios iwàwáaná. Nusutáca Dios íícha nacái imàacáanápiná macáita wàyaca càide iyúwa iwàwáaná Jesucristo íiwitáise cachàiníri iyú. ÌWàacué cayábéeri Cristo

(Hebreos 13.20-21)

irí, yái iyéerica cáimiétacanéeri iyú, icànéeri nacái mèlumèlúiri iyú, icuèripiná nacái macáita càiripináta! Báisíta, amén.

²²Píacué nuénánáica, nusutácué pícha píináidáanápínácuéwa cáaliácáiri iyú ìwali yái nùlànácuéca pía cháí achúméeriina cuyàluta irícu, nutànàacáináni nuchàiniadacaténácué piwàwa mamáalàacata. ²³Nuwàwaca nucàlidacuéca nacái píri wéénàsàiri Timoteo iináwaná nadéca namàacaca yèepunícawa presoíyéi ibànaná ícha. Yàanàacaalí caquialéta nùatalé, yásí nutéca núapichawani, nupáchiacaténácué píawa.

²⁴Nuwàwalicué macáita picuèrinánái ancianonái, macáita nacái níara Dios yàasu wenàiwica canánama. Níái Italia yàasu cáli néeséeyéica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, nawàwalicué pía.

²⁵Nusutácué Dios ícha píripínácué macáita imànínápinácué píri cayábéeri manuísíwata mawèníiri iyú.